

การจัดเถลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประธมศึกษาชลบุรี เขต 1

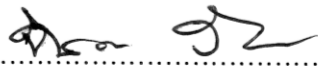
วัชรินทร์ เอี่ยมศิริ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณทิตร
สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว
คณะพยาบาลศาสตร มหาวิทาลัยบูรพา
สิงหาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ วัชรินทร์ เอี่ยมศิริ ฉบับนี้แล้ว เห็นควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

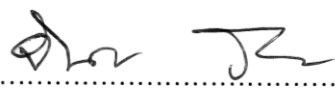

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เดียววิเศษ)

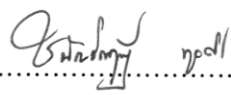

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

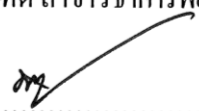

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนิรัตน์ ภาคฐป)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เดียววิเศษ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนัญชิตาคุษฎี ทูลศิริ)

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)

วันที่ ๒๗ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษา การเสนอแนะแนวทางที่ถูกต้อง การตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ เดียววิเศษ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์ กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาตลอดระยะเวลาดำเนินการและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ในสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ตลอดจนคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากในการศึกษา และการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา โรงเรียนวัดดอนคำรังสรรค์ และโรงเรียนหนองรี จังหวัดชลบุรี และผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน รวมทั้งขอขอบพระคุณกัลยาณมิตร จากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี และวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี ที่ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย รวมทั้งผู้ปกครองของนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษาครั้งนี้อย่างยิ่ง

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น เพื่อนร่วมงาน และผู้เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือมาโดยตลอด

วัชรินทร์ เอี่ยมศิริ

54920273: สาขาวิชา: การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว; พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว)

คำสำคัญ: การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศ/ ครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น/ ระดับการศึกษา
ของครอบครัว/ ลักษณะโครงสร้างครอบครัว

วัชรินทร์ เอี่ยมศิริ: การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่น
ตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชลบุรีเขต 1 (SEXUAL SOCIALIZATION OF THE EARLY ADOLESCENT FAMILY IN THE
EDUCATION OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF
CHONBURI PRIMARY SERVICE EDUCATION AREA 1) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์:
วรรณิ เตียววิเศษ, Ph.D., จินตนา วัชรสินธุ์, Ph.D., 58 หน้า ปี พ.ศ. 2561.

การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแก่บุตรวัยรุ่นเป็นบทบาทที่สำคัญของครอบครัวการวิจัย
ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัว
นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในครอบครัวที่มีโครงสร้างครอบครัว และผู้ปกครองมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน
กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองของวัยรุ่นตอนต้นที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียน
ขยายโอกาส เขตอำเภอเมืองชลบุรี จำนวน 260 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวม
ข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2561 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองและแบบสอบถามการขัดเกลาทางสังคม
ในเรื่องเพศ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ค่าสถิติ t -test และ การวิเคราะห์หาความแปรปรวน

ผลการวิจัย พบว่า การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนทั้ง 5 แบบ
อยู่ในระดับสูง และพบว่า ครอบครัวที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปมี
ค่าเฉลี่ยคะแนนขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศ แบบทั่วไป แบบไวใจ แบบเข้มงวด และแบบ
ทบทวน สูงกว่าครอบครัวที่ผู้ปกครองมีการศึกษาในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ($p < 0.5$) ส่วนการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหนียวแน่นไม่แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ และ โครงสร้างครอบครัวที่แตกต่างกันมีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศ
แบบทั่วไป แบบเข้มงวด และแบบเหนียวแน่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.5$)
ส่วนการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบไวใจและแบบทบทวน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

ผลการศึกษานี้เสนอแนะว่า พยาบาลครอบครัวหรือนุเคราะห์ที่เกี่ยวข้องควรจัดทำ
โปรแกรมในการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศให้แก่ครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น ที่เหมาะสม
กับลักษณะโครงสร้างของครอบครัวและระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

54920273: MAJOR: FAMILY NURSE PRACTITIONER; M.N.S. (FAMILY NURSE PRACTITIONER)

KEYWORDS: SEXUAL SOCIALIZATION/ EARLY ADOLESCENT FAMILY/ FAMILY EDUCATION/ FAMILY STRUCTURE TYPE

WATCHARIN EAMSIRI: SEXUAL SOCIALIZATION OF THE EARLY ADOLESCENT FAMILY IN THE EDUCATION OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF CHONBURI PRIMARY SERVICE EDUCATION AREA I. ADVISORY COMMITTEE: WANNEE DEOISRES, Ph.D., CHINTANA WACHARASIN, Ph.D. 58 P. 2018.

Sexual socialization of adolescents is an important role of family. The purpose of this research was to describe and compare the sexual socialization of early adolescents among families with different family structures and parents' educational levels. Participants were 260 parents or guardians of adolescents studying in grade 7-9 at educational opportunity expansion schools under the Office of Chonburi Primary Education Area 1. A multistage random sampling technique was used to select the participants. Data collection was conducted from February to March 2018 by using questionnaires regarding personal information of parents and sexual socialization of adolescents in the family. Descriptive statistics, t-test, one-way analysis of variance were employed for data analyses.

The results found that all five patterns of sexual socialization of adolescent families were at high levels. Families with a parent/guardian who completed a high school education or higher had statistically significant higher mean scores of sexual socialization of adolescents on general pattern, trust pattern, strict pattern, and review pattern, with the exception of exhaust pattern, than those who completed a lower high school education ($p < .05$). Families with different family structure reported statistically significant difference in sexual socialization of adolescents on general pattern, strict pattern, and exhaust pattern, except for review pattern and trust pattern ($p < .05$).

The study results suggest that family nurses or related personnel should develop adolescents' sexual socialization for families of early adolescents concerning family structure type and educational level of the parents.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
วิวัฒนาการของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	15
3 วิธีดำเนินการวิจัย	24
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	24
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	25
คุณภาพเครื่องมือวิจัย	25
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	26
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	26
การวิเคราะห์ข้อมูล	27
4 ผลการวิจัย	28
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปและอภิปรายผล.....	35
สรุปผลการวิจัย.....	35
อภิปรายผล	37
ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้.....	41
บรรณานุกรม.....	43
ภาคผนวก	47
ภาคผนวก ก.....	48
ภาคผนวก ข.....	53
ประวัติย่อของผู้วิจัย	58

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยจำแนกตาม โรงเรียนที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง.....	24
2	จำนวน และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง	29
3	ระดับของการขาดแคลนทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น	30
4	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการขาดแคลนทางสังคมในเรื่องเพศของ ครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นระหว่างผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จำแนกรายด้าน.....	31
5	การเปรียบเทียบความแตกต่างของการขาดแคลนทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัว นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ที่มีลักษณะ โครงสร้างของครอบครัวแตกต่างกัน โดยจำแนกตามรายด้าน.....	32
6	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการขาดแคลนทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไป รายคู่ตามโครงสร้างของครอบครัวที่ต่างกัน	33
7	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการขาดแคลนทางสังคมในเรื่องเพศ แบบเข้มงวดรายคู่ตามโครงสร้างของครอบครัวที่ต่างกัน	34
8	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการขาดแคลนทางสังคมในเรื่องเพศ แบบเหนียวรัยคู่ตาม โครงสร้างของครอบครัวที่ต่างกัน	34

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครอบครัวเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดในสังคมแต่มีความสำคัญยิ่งกับมนุษย์ เนื่องจากครอบครัวมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูให้สมาชิกครอบครัวเติบโตและใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข แต่เนื่องจากในปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม จากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางด้าน โครงสร้างของครอบครัว เช่น มีครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวเพิ่มจำนวนมากขึ้น สภาพเศรษฐกิจที่ทำให้เกิดการแข่งขันสูงขึ้นทำให้ครอบครัวหันมาให้ความสำคัญกับเวลาในการประกอบอาชีพมากขึ้น จึงอาจทำให้มีผลกระทบต่อการทำหน้าที่ของครอบครัว โดยเฉพาะในด้านการอบรมเลี้ยงดู (Socialization function)

การอบรมเลี้ยงดูในที่นี้คือการที่ครอบครัว ปลูกฝัง ส่งเสริมนิสัยที่ดีงาม ทำให้เด็กพร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคตถือเป็นกระบวนการปรับพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องที่ทำให้บุคคลตอบสนองสถานการณ์ ในสังคมตามต้องการเป็นผลจากการเรียนรู้บทบาทในสังคม การปฏิสัมพันธ์บุคคลอื่น และเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นกับคนทุกวัยตั้งแต่เกิดจนถึงวัยชราในการปรับบรรทัดฐาน ความเชื่อ ค่านิยม ของตนอย่างต่อเนื่องหรืออาจกล่าวได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูคือกระบวนการที่ครอบครัวทำการอบรม ชัดเจน สอนสมาชิกเพื่อให้สมาชิกสามารถดำรงตนตามบทบาทของสมาชิกที่ดีในสังคม ถ้าหากครอบครัวทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูได้น้อยลงอาจทำให้เกิดปัญหาตามมาได้ โดยเฉพาะครอบครัวที่มีบุตรระยะวัยรุ่น เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังเปลี่ยนแปลงจากเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ เป็นวัยที่ต้องการการดูแล อบรมเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด โดยทั่วไปครอบครัวระยะบุตรวัยรุ่นจะมีความผูกพันลดน้อยลง เนื่องจากพยายามที่จะให้เด็กมีความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นและให้อิสระแก่เด็ก มากขึ้น เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะ อาจกล่าวได้ว่าช่วงชีวิต ครอบครัวในระยะนี้ค่อนข้างจะยุ่งยาก ทั้งพันธกิจ ของเด็กวัยรุ่นและของพ่อแม่ อีกทั้งวัยรุ่นต้องการอิสระ ค่านิยมของกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อเด็กวัยรุ่น โดยมากจะเกิดปัญหาช่องว่างระหว่างวัย ความคิดเห็น บรรทัดฐานจะแตกต่างกัน ระหว่างเด็กวัยรุ่นและผู้ใหญ่ เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ไวต่อการยอมรับสิ่งใหม่ ๆ และมีการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ เริ่มมีความคิดเป็นของตนเอง และต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อน มีพฤติกรรมที่กล้าเสี่ยง ชอบทดลองหาประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยเฉพาะเรื่องเพศ อันเป็นผลมาจากพัฒนาการตามวัย

และฮอร์โมนเพศที่เพิ่มขึ้น (รุจา ภูไพบูลย์, ภาวนา พรหมเนรมิต และกุลธิดา หัตถกิจพาณิชย์กุล, 2559) ดังนั้นอาจเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาได้

ปัญหาที่สำคัญของวัยรุ่น คือ ปัญหาด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เป็นปัญหาสำคัญที่สังคมไทยต้องตระหนักและหาทางแก้ไข โดยเฉพาะปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร จะเห็นได้มีความใกล้ชิดว่า สัดส่วนการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในวัยเรียนสูงกว่าในอดีต และมีแนวโน้มที่จะมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุน้อยลงอย่างชัดเจน (รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ และพรนภา หอมสินธุ์, 2557) จากการสำรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของเด็กไทยพบว่า ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่น นับวันยิ่งทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น และเริ่มมีเพศสัมพันธ์อายุน้อยลงเรื่อย ๆ ดังจะเห็นได้จากอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่นลดลงจาก 18-19 ปี เป็นประมาณ 15-16 ปี และในขณะนี้พบตั้งแต่ อายุ 11 ปี (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2556) และจากข้อมูลด้านการใช้ถุงยางอนามัยพบว่า วัยรุ่นมีการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในระดับต่ำ สำหรับจังหวัดชลบุรีได้มีการจัดเก็บข้อมูลเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3,124 ราย พบข้อมูลที่น่าสนใจคือวัยรุ่นหญิงเคยมี เพศสัมพันธ์มาแล้ว ร้อยละ 0.8 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุเฉลี่ย 12.7 ปีและอายุต่ำสุด 11 ปี และมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกโดยไม่สมัครใจมากถึงร้อยละ 45 และพบว่า อัตราการคลอดของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นของจังหวัดชลบุรีสูงเป็นลำดับที่ 1 ของประเทศ ซึ่งพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อวัยรุ่น ครอบครัว สังคม และประเทศชาติอย่างใหญ่หลวง ซึ่งวัยรุ่นจะได้รับผลกระทบทั้งทางด้านร่างกาย สังคม จิตใจ และจิตวิญญาณอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ การตั้งครรภ์เมื่อไม่พึงประสงค์ และนำไปสู่การทำแท้งที่ผิดกฎหมาย นอกจากนี้อาจเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์ และสูญเสียความเจริญก้าวหน้าในอนาคต ขาดความภาคภูมิใจในตนเองรวมทั้งมีตรบาปติดตัว (สุรีย์พร กฤษเจริญ, 2551)

ครอบครัวนั้นเป็นสถาบันที่ใกล้ชิดกับสมาชิกที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นและมีความสำคัญในการถ่ายทอดด้านความคิดหรือทัศนคติ และพฤติกรรมทางเพศให้แก่บุตรหลานและยังคงเป็นหน้าที่ที่สำคัญของครอบครัวที่ต้องทำการอบรมขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศให้แก่บุตรหลานไม่ว่าจะยุคสมัยใดก็ตาม แต่จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าผู้ปกครองยังสื่อสารหรืออบรมสั่งสอนเรื่องทางเพศน้อยเนื่องจากยังมีผู้ปกครองจำนวนมากยังไม่เข้าใจในความสามารถของตนเองในการสื่อสารเรื่องเพศ บางกลุ่มอายุ นอกจากนี้ยังมองว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ต้องปกปิดไม่ควรพูดหรือสอน (แก้วตะวัน สิริลักษณ์นันท์, 2553) ซึ่งในความเป็นจริงนั้นการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวไม่ใช่การสอนเรื่องเพศสัมพันธ์แต่เป็นการสอนให้รู้จักบทบาทหน้าที่ และความเป็นคนมี

คุณค่าทั้งของเพศชายและหญิงในสังคม ถ้าวัยรุ่นได้รับการปลูกฝังให้รู้จักบทบาทและคุณค่าทางเพศที่เหมาะสม จะเป็นภูมิคุ้มกันให้วัยรุ่นสามารถแยกแยะ ได้ว่าอะไรเหมาะสมอะไรไม่เหมาะสม

สำหรับสังคมไทยมีโครงสร้างครอบครัวที่พบได้มากในปัจจุบัน คือ ครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว และครอบครัวขยาย ในครอบครัวทั้ง 3 แบบนี้จะมีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวให้แก่สมาชิก แต่ทั้งนี้การสื่อสารเรื่องเพศในสังคมไทย มีมุมมอง และวิถีคิดเรื่องเพศที่แตกต่างกันตามกลุ่มอายุของสมาชิกในครอบครัวที่เกิดจากความแตกต่างของรุ่นอายุ และยุคสมัยที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในครอบครัวขยายที่มีสมาชิกหลายช่วงอายุอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างน้อย 3 รุ่น ได้แก่ ปู่ย่า-ตายาย พ่อ-แม่และ ลูก-หลาน จึงเป็นผลให้คนในแต่ละรุ่นอายุ มองปัญหาเรื่องเพศด้วยมุมมองที่แตกต่างกัน ผู้ปกครองซึ่งส่วนใหญ่ จะเป็นยายหรือแม่ จะทำการสอนตามจารีตประเพณีดั้งเดิม ที่มองว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่น่าอายไม่ควรกล่าวถึง (กมลชนก ขำสุวรรณ, 2556) รวมทั้งในครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวจะมีมุมมองในการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศไม่ต่างกับครอบครัวขยาย จึงอาจทำให้การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศเกิดขึ้นในบางครอบครัวประกอบกับครอบครัวขาดการสื่อสารเรื่องเพศที่ถูกต้องและเหมาะสม อาจเป็นเพราะบิดามารดา ผู้ปกครองไม่มีความรู้เรื่องเพศ ไม่มีทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศ หรือความใกล้ชิดระหว่างคนในครอบครัวมีไม่มากพอที่จะพูดคุยกันในเรื่องนี้ ทำให้วัยรุ่นซึ่งเป็นผู้ที่อยากรู้อยากเห็นขาดโอกาสในการเรียนรู้เรื่องเพศที่เหมาะสม ส่วนใหญ่เรียนรู้เรื่องเพศจากสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) ซึ่งมักจะเป็นสื่อลามกอนาจารทางเพศ บางครั้งอาจจะได้รับข้อมูลที่ไม่ถูกต้องและนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ไม่ใช่แนวทางที่ถูกต้อง (สุพิศ ศิริอรุณรัตน์, 2553) ครอบครัวจึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้การอบรมขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแก่บุตรวัยรุ่นเป็นอย่างมาก เพื่อลดปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ได้แก่การประพฤติปฏิบัติตนทางด้านเพศ ไม่ว่าจะด้านสุขภาพทางเพศ ด้านการแต่งกาย ด้านการวางตัวกับเพศตรงข้าม การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวจะช่วยทำให้สมาชิกสามารถดำรงตนตามบทบาทของสมาชิกที่ดีในสังคมได้ โดยเฉพาะครอบครัวระยะบุตรวัยรุ่น

ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ พัฒนาการทางเพศ และการรู้จักธรรมชาติของชายหญิงเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องทำความเข้าใจ การสอนเพศศึกษาในสังคมไทยต้องเปลี่ยนแนวคิดใหม่ โดยที่บิดามารดาและผู้ปกครองต้องกล้าที่จะพูดเรื่องเพศกับเด็ก แต่จากผลการศึกษากลับพบว่า ครอบครัวส่วนใหญ่ มีสอนเรื่องทางเพศแก่บุตรหลานในระดับที่ไม่มาก (ผาสุข แก้วจินดา, 2555) ครอบครัวที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงจะมีความรู้ความเข้าใจในการสอนเรื่องเพศ ได้ดีกว่าครอบครัวที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่พบในโรงเรียนขยายโอกาสที่พบว่านักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสนั้นเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงด้านพฤติกรรมทางเพศมาก เนื่องจากผู้ปกครองมี

ระดับการศึกษาน้อย ฐานะค่อนข้างยากจน ซึ่งความยากจนเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ส่งผลให้เยาวชนที่มีฐานะยากจน ขาดความรู้ในการดูแลตนเอง รวมถึงวิธีการหลีกเลี่ยงและการปฏิเสธต่อสิ่งเร้า เช่น การชักชวนของเพื่อนในการ มีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น อีกทั้งเมื่อเกิดความยากจนจะ ส่งผลให้ผู้ปกครองเกิดความเครียด ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนบุตร ทำให้บุตรมีโอกาสเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้ (สุกัญญา สุรัมย์, 2558)

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญในการที่จะศึกษาเกี่ยวกับการจัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัว โดยเฉพาะในกลุ่มของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานว่าครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่นมีการจัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นแบบใด จะได้วางแผนและพัฒนารูปแบบการจัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศไปในทางที่ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
2. เปรียบเทียบการจัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ที่มีโครงสร้างครอบครัว และระดับการศึกษาของผู้ปกครองหลักที่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

1. ลักษณะโครงสร้างครอบครัวที่แตกต่างกันของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีการจัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวแตกต่างกัน
2. ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของผู้ปกครองหลักของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีการจัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษานี้ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิด โครงสร้างครอบครัวของ Friedman, Bowden, and Johns (2003) และการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ครอบครัวเป็นแหล่งสนับสนุนที่สำคัญของสมาชิกในครอบครัว ซึ่ง Friedman et al. (2003) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของครอบครัวที่สำคัญ คือ หน้าที่ด้านความรักความเอาใจใส่ หน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดู หน้าที่ในการผลิตสมาชิกใหม่ หน้าที่ในการเผชิญปัญหาของครอบครัว หน้าที่ในการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจ และหน้าที่ในการจัดหาสิ่งจำเป็นพื้นฐานทางกายภาพสำหรับสมาชิก

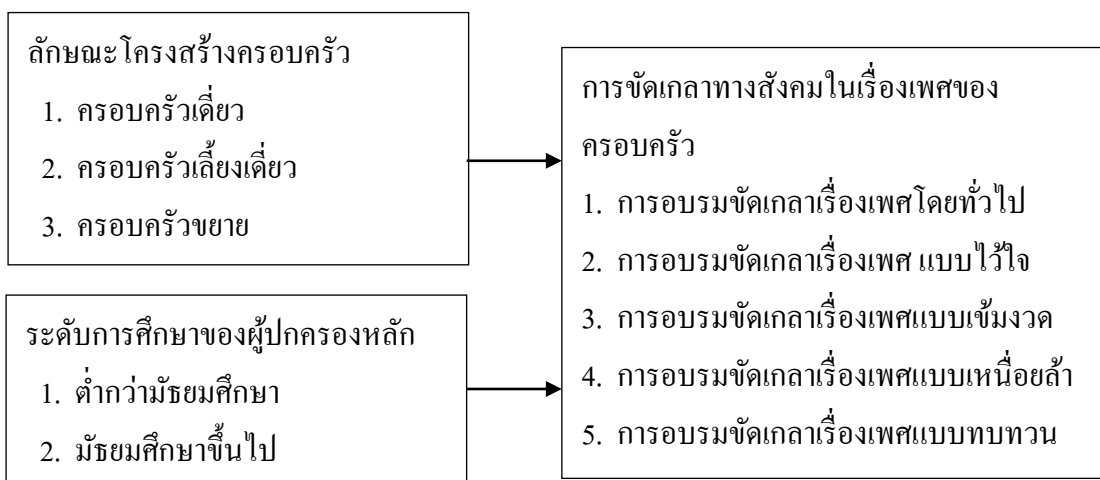
การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัว (Sexual socialization) เป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูสมาชิก เพื่อให้สมาชิกมีทัศนคติ พฤติกรรม สามารถปฏิบัติตามบทบาททางเพศและวางตัวได้เหมาะสม ซึ่งครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญในการอบรมขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศให้แก่บุตรหลาน โดยเฉพาะบุตรวัยรุ่น เพราะการที่ครอบครัวทำการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศให้แก่บุตรหลานนั้นเป็นการถ่ายทอด ความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ อุดมคติและความประพฤติกี่ดงามเกี่ยวกับเรื่องเพศหรือการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมผ่านการบอกเล่า ชมเชย ดุด่า สั่งสอน ซึ่งเป็นการขัดเกลาโดยตรงจากครอบครัว และจากการสังเกตการณ์กระทำจากสมาชิกในครอบครัว เช่น บิดา มารดา ญาติ พี่น้อง ซึ่งเป็นการขัดเกลาทางอ้อม (สุพัตรา สุภาพ, 2542) สำหรับการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศในการวิจัยครั้งนี้ใช้แนวคิดการขัดเกลาทางสังคม ในเรื่องเพศของ เกศินี สราญฤทธิชัย (2550) ซึ่งจัดแบ่งการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศออกเป็น 5 ด้าน คือ การอบรมขัดเกลาเรื่องเพศโดยทั่วไป การอบรมขัดเกลาเรื่องเพศ แบบไว้ใจ การอบรมขัดเกลาเรื่องเพศแบบเข้มงวด การอบรมขัดเกลาเรื่องเพศแบบเหนียวแน่น และการอบรม ขัดเกลาเรื่องเพศแบบทบทวน โดยทั้ง 5 ด้านเป็นการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศตามบริบทของสังคมไทย และเมื่อทบทวนวรรณกรรม ได้พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนั้นมีปัจจัยด้าน โครงสร้างครอบครัว และระดับการศึกษาของ

โครงสร้างครอบครัว คือ การที่มีสมาชิกในครอบครัวอยู่ร่วมกันตั้งแต่ 1 คนขึ้นไปใช้ชีวิต ร่วมกัน ผูกพันกัน โดยมีบทบาทหน้าที่ในครอบครัวที่สมาชิกต้องรับผิดชอบ และแบ่งตามลักษณะ โครงสร้างครอบครัวตามการอยู่ร่วมกันของสมาชิกได้ 3 แบบ คือ ครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว และครอบครัวขยาย ซึ่งครอบครัวเดี่ยวเป็นครอบครัวที่อยู่ด้วยกันเฉพาะพ่อ แม่ ลูก และเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้ทั้งพ่อและแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ทำให้อาจมีความพร้อมด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตรได้ เพราะเป็นครอบครัวที่ไม่มีสมาชิกที่เป็นญาติพี่น้องคนอื่นอยู่ด้วยและช่วยดูแลบุตร ส่วนครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวซึ่งมักจะมีเพียงพ่อหรือแม่อยู่กับบุตรนั้นมักจะประสบปัญหาในด้านการอบรมขัดเกลาบุตร เพราะมักประสบปัญหาเศรษฐกิจ ยากจน การศึกษาน้อย ทำให้ต้องทำงานอย่างหนักเพื่อหารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว ในขณะที่ครอบครัวขยายนั้นพบว่า เป็นครอบครัวที่มีบุคคลหลายรุ่นอยู่ด้วยกัน ทำให้มีการสนับสนุนจากครอบครัวในการอบรม

ขัดเกลาสมาชิกได้มากกว่าครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว อีกทั้งการสื่อสารเรื่องเพศในสังคมไทย มีมุมมองและวิถีคิดเรื่องเพศที่แตกต่างกันตามกลุ่มอายุของสมาชิกในครอบครัวที่เกิดจากความแตกต่างของรุ่นอายุ และยุคสมัยที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมไทยที่ยังคงมี ลักษณะเป็นครอบครัวขยายมีสมาชิกหลายช่วงอายุอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างน้อย 3 รุ่น ได้แก่ ปู่ย่า-ตายาย พ่อ-แม่ และลูก-หลาน จึงเป็นผลให้คนในแต่ละรุ่นอายุมองปัญหาเรื่องเพศด้วยมุมมองที่แตกต่างกัน โดยผู้ปกครองซึ่งส่วนใหญ่ จะเป็นยายหรือแม่ จะทำการสอนตามจารีตประเพณีดั้งเดิม ที่มองว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่น่าละอายไม่ควรกล่าวถึง (กมลชนก ขำสุวรรณ, 2556) วัยรุ่นหญิงที่อยู่กับบิดาหรือมารดาเพียงคนเดียว มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะมีการตั้งครรรค์สูงและวัยรุ่นที่มีบิดามารดาหย่าร้างกันอยู่ในครอบครัวฐานะทางสังคมต่ำ ได้รับการศึกษาน้อย จะมีทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน ซึ่งตรงข้ามกับทัศนคติของวัยรุ่นที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันและได้รับการศึกษาสูงกว่า (ศรีสว่าง พัววงแพทย์, 2542)

ระดับการศึกษา บุคคลที่ได้รับการศึกษาจะทำให้เป็นผู้ที่มีความสามารถขึ้นกว่าเดิมสามารถที่จะนำประสบการณ์เดิมมาใช้ให้เป็นประโยชน์ และสามารถจัดประสบการณ์ใหม่ให้กับตนเองหรือผู้อื่น ได้รวมทั้งสามารถใช้เหตุและผลในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จำแนก ประเมิน ใช้เหตุผลได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษาหรือมีการศึกษาน้อย มารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าจะขาดความมั่นใจในการอบรมเลี้ยงดูบุตร (ศรีสว่าง พัววงแพทย์, 2542) และการศึกษาเรื่องการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของลูก (สุริย์พร กฤษเจริญ, 2551) พบว่า การที่พ่อแม่สอนเรื่องเพศด้านพัฒนาการทางเพศน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะข้อคำถามด้านนี้เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย และจิตใจเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น รวมทั้งเรื่องการตั้งครรรค์ พ่อแม่อาจคิดว่ามีความรู้ไม่เพียงพอที่จะสอนลูกเพราะพ่อแม่ในการศึกษานี้ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา นอกจากนี้พ่อแม่อาจคิดว่าการสอนเพศศึกษาด้านนี้เป็นหน้าที่ของครู และเนื้อหาเรื่องเพศที่ครอบครัวส่วนใหญ่ไม่สอนลูก คือ ความต้องการทางเพศ และการปฏิบัติตัวเพื่อเบี่ยงเบนความต้องการทางเพศ

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทำให้เห็นความสำคัญในการที่จะศึกษาการทำหน้าที่ของครอบครัวในด้านการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัววัยรุ่น โดยศึกษาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ โครงสร้างครอบครัวและระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาการจัดেলাทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น ที่อาศัยอยู่กับครอบครัว และกำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

ลักษณะโครงสร้างครอบครัว หมายถึง ครอบครัวที่มีสมาชิกตั้งแต่ 1 คนอยู่ร่วมกัน รักและผูกพันกัน มีการแบ่งบทบาทหน้าที่แก่สมาชิกในครอบครัวเพื่อรับผิดชอบ มี 3 ลักษณะ คือ ครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวเล็กเดี่ยว และครอบครัวขยาย

ครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น หมายถึง ครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่นอายุระหว่าง 13-15 ปี และกำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ครอบครัวเดี่ยว หมายถึง ครอบครัวของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 และกำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โดยที่นักเรียนอาศัยอยู่ร่วมกับบิดา มารดา ไม่มีญาติทางฝ่ายบิดา หรือมารดาอยู่ด้วย

ครอบครัวเล็กเดี่ยว หมายถึง ครอบครัวของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 และกำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โดยที่นักเรียนอาศัยอยู่กับบิดา หรือมารดา เพียงลำพัง

ครอบครัวขยาย หมายถึง ครอบครัวของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 และกำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โดยที่นักเรียนอาศัยอยู่รวมกันกับบิดา มารดา และสมาชิกครอบครัวหลายรุ่นอายุ อื่น ๆ เช่น ปู่ย่า ตายาย ลุง ป้า

การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัว หมายถึง วิธีการที่ครอบครัวให้การอบรมสั่งสอนเลี้ยงดู ผ่านการบอกเล่า ชุมชมเชย เป็นแบบอย่าง เพื่อให้สมาชิกมีทัศนคติทางเพศ พฤติกรรมการแสดงออก ทางเพศ สามารถปฏิบัติตามบทบาททางเพศและวางตัวได้เหมาะสม สามารถประเมินโดยใช้แบบประเมินการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศ (เกสินี สราญฤทธิชัย, 2555)

วัยรุ่นตอนต้น หมายถึง หมายถึง วัยรุ่นทั้งชายและหญิง อายุ 13-15 ปีที่กำลังศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ระดับชั้นมัธยม 1-3 และอาศัยอยู่กับครอบครัวที่เป็นครอบครัวขยาย หรือ ครอบครัวเดี่ยว หรือ อาศัยอยู่กับครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว

โรงเรียนขยายโอกาส หมายถึง โรงเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่ย้ายโอกาสทางการศึกษา เช่น ฐานะยากจน ไม่สามารถสอบเข้าโรงเรียนที่ใดได้และจัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับความต้องการของชุมชน หรือท้องถิ่นที่ต้องการให้บุตรหลานได้ศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่น เป็นต้น และจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ถึง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จังหวัดชลบุรี

ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาขึ้นไป และระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของวิธีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น ซึ่งผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. วัยรุ่นตอนต้นกับพัฒนาการทางเพศ
  - 1.1 ความหมายและระยะของวัยรุ่น
  - 1.2 พัฒนาการทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น
  - 1.3 พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น
2. การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 2.1 แนวคิดการขัดเกลาทางสังคม (Socialization)
  - 2.2 การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศ
  - 2.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัว

วัยรุ่นตอนต้นกับพัฒนาการทางเพศ

ความหมายและระยะของวัยรุ่น

วัยรุ่น(Adolescence) มีรากศัพท์มาจากคำว่า Adolescere ในภาษาละติน ซึ่งแปลว่า ความเจริญหรือการเจริญย่างเข้าสู่ความมีวุฒิภาวะ(To Grow to Maturity) โดยจะถือเอาความพร้อมทางด้านร่างกายเป็นเครื่องตัดสิน ในระยะนี้ร่างกายจะมีการเจริญเติบโตและมีวุฒิภาวะทางเพศโดยสมบูรณ์ นั่นคือ เพศหญิงจะมีประจำเดือนครั้งแรก และเพศชายเริ่มผลิตเซลล์สืบพันธุ์ได้ ซึ่งจะอยู่ในช่วงการศึกษาระดับมัธยมต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ความหมายของวัยรุ่นนั้นให้คำนิยามหรือจำกัดความได้หลายทางดังนี้

World Health Organizatio [WHO] (2011) กำหนดอายุวัยรุ่น ตั้งแต่ 10-19 ปี และให้ความหมายของวัยรุ่นตามการเปลี่ยนในช่วงวัยรุ่น ซึ่งมี 3 ลักษณะ คือ

1. มีพัฒนาการด้านร่างกายตั้งแต่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะเพศจนกระทั่งมีวุฒิภาวะทางเพศอย่างสมบูรณ์
2. มีพัฒนาการทางด้านจิตใจ โดยการเปลี่ยนแปลงจากเด็กเป็นผู้ใหญ่
3. มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยเปลี่ยนจากการพึ่งพาครอบครัวมาเป็นผู้ที่ต้องพึ่งตนเองมากขึ้น สามารถหารายได้เป็นของตนเอง

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2547) ให้ความหมายของวัยรุ่นไว้ว่าเป็นช่วงชีวิตระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญ เพราะมีการเปลี่ยนแปลงหลายด้านในระบบต่าง ๆ ของร่างกาย รวมทั้งระบบเพศ ด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจริยธรรม

โดยสรุป วัยรุ่น คือวัยที่มีการเปลี่ยนผ่านจากวัยเด็กเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ

พัฒนาการทางเพศของวัยรุ่น

วัยรุ่นโดยเฉลี่ยจะเริ่มอายุประมาณ 13 ปี แต่ปัจจุบันเด็กจะเข้าสู่วัยรุ่นเร็วขึ้น โดยเฉพาะเด็กหญิงที่ปกติจะเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าผู้ชายประมาณ 2 ปี เด็กบางคนอาจเริ่มวัยรุ่นก่อนอายุที่กำหนด บางคนอาจถึงวัยรุ่นหลังอายุที่กำหนด ซึ่งวัยรุ่นเป็นวัยที่ร่างกาย จิตใจเปลี่ยนมาเป็นหนุ่มสาวเต็มที เริ่มสนใจตนเอง สนใจเพศตรงข้าม เริ่มมองอนาคตคิดถึงอาชีพตนเอง คิดถึงการมีครอบครัว อยากรู้ อยากเห็น อยากมีความสามารถ ความนึกคิดเริ่มเป็นผู้ใหญ่ ส่วนใหญ่เด็กวัยรุ่นชายจะหลังน้ำท่วมครั้งแรกอายุประมาณ 13-14 ปี เด็กวัยรุ่นชายส่วนมากจะสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง (จรรยา ดวงแก้ว, 2539)

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2545) ได้จำแนกพัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการทางด้านอารมณ์ พัฒนาการทางด้านสังคมและพัฒนาการทางด้านสติปัญญา (จรรยา ดวงแก้ว, 2539) พัฒนาการทางด้านจิตใจ ดังนี้

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการทางกายเป็นความงอกงาม ความเจริญเติบโตถึงขีดสมบูรณ์ เพื่อทำหน้าที่อย่างเต็มที่ในระยะวัยรุ่นตอนต้น จะเป็นระยะที่มีพัฒนาการทางด้านร่างกายที่รวดเร็วมาก และมีบทบาทต่อการพัฒนาการทางด้านอื่น ๆ ให้ประสานไปด้วย เช่น พัฒนาการด้านอารมณ์ และพฤติกรรมที่วัยรุ่นแสดงออกมา ความเจริญเติบโตส่วนนอกที่มองเห็นได้ง่าย เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก รูปร่าง สัดส่วนของร่างกาย ลักษณะเส้นผม ความเจริญภายใน เช่น การทำหน้าที่ของต่อมต่าง ๆ โครงสร้างกระดูกแข็งแรง มีการผลิตเซลล์สืบพันธุ์ในเด็กชาย การมีประจำเดือนในเด็กหญิง ความเจริญเติบโตจะมีช่วงระยะพัก ถ้าผ่านช่วงนี้ไปจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เด็กที่มีรูปร่างผอมอาจมีรูปร่างอ้วนขึ้นกว่าเดิม ระบบการย่อยอาหารจะทำงานรวดเร็ว เพราะร่างกายกำลังเจริญเติบโต เด็กจะหิวเก่ง กินเก่ง กินไม่เลือก งดนอนบ่อย เป็นระยะกำลังกินกำลังนอน กล้ามเนื้อเด็กชายจะเจริญเติบโตมาก อวัยวะเริ่มทำงาน เสียงของเด็กชายจะแตกและห้าว ตอนต้นร่างกายจะไม่ได้สัดส่วน เด็กจะอึดอัดก้ำก้าง อ่อนไหวง่ายกับสัดส่วนอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย

2. พัฒนาการทางอารมณ์ การเปลี่ยนแปลง และการเจริญเติบโตทางร่างกายทั้งภายในและภายนอก กระทบกระเทือนแบบแผนอารมณ์ของเด็กวัยแรกเริ่ม เด็กมีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย

สับสน อ่อนไหว มีความเข้มของอารมณ์สูง ไม่มั่นคง ระดับความเข้มข้นของอารมณ์แต่ละอย่างขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพดั้งเดิมของเด็ก ขึ้นอยู่กับตัวเราที่ทำให้เด็กเกิดอารมณ์ เด็กจะเริ่มแสดงบุคลิกประจำตัวออกมาให้ผู้อื่นทราบได้เด่นชัดแล้วในขณะนี้ เช่น อารมณ์ร้อน อารมณ์ชีวิตกังวล อารมณ์อ่อนไหวง่าย เจ้าอารมณ์ ขี้อิจฉา มีความรู้สึกด้อยเด่น ฝ่ายเด็กสามารถรู้และทราบได้ และยิ่งระยะปลายวัยรุ่น อารมณ์ของเด็กจะเหมือนพายุบูแคม (Storm and stress) อารมณ์ที่เกิดกับเด็กวัยรุ่นนั้นมีทุกประเภท อาทิ รัก ชอบ โกรธ เกลียด อิจฉา ริษยา ใช้อวด แข่งดี อ่อนไหว หลงใหล วุ่นวายใจ เห็นอกเห็นใจ สับสน หงุดหงิด ไม่ว่าจะอารมณ์ใดก็มีความรุนแรง อ่อนไหวง่าย เปลี่ยนแปลงง่าย ควบคุมอารมณ์ยังไม่สู้ดี บางครั้งมั่นใจสูงบางครั้งไม่แน่ใจ บางคราวเห็นแก่ตัว บางคราวเห็นอกเห็นกัน บางครั้งคืออิจฉา เพราะวัยรุ่นมีลักษณะอารมณ์เป็นแบบนี้ บุคคลต่างวัยจึงต้องใช้ความอดทนมากเพื่อจะได้เข้าใจพวกเขา เนื่องจากวัยรุ่นเข้ากับบุคคลต่างวัยได้ยาก จึงมักเกาะกลุ่มกันได้ดีมากเป็นพิเศษกว่าวัยอื่น เพราะเข้าใจและยอมรับกันได้ง่ายลักษณะที่สำคัญทางอารมณ์ของวัยรุ่น (อุไร สุมาธิธรรม, 2545) มีความรุนแรงและยังควบคุมอารมณ์ไม่ค่อยได้ เมื่อเกิดอารมณ์ต่าง ๆ ขึ้นมาจึงมักทำอะไรตามอารมณ์ โดยไม่ทันยั้งคิด มีความอ่อนไหวและเปลี่ยนแปลงง่าย มักจะเกิดกับอารมณ์ทางลบ เช่น ผิดหวัง เสียใจ เด็กมักหมกมุ่น จึงควรใช้เวลาแก่เด็ก ปล่อยให้เด็กจัดการอารมณ์เหล่านั้น คอยให้กำลังใจสังเกตเพื่อป้องกันการตัดสินใจที่อันตราย

3. พัฒนาการสังคมในช่วงลักษณะทางสังคมเด็กวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กมาก ส่วนหนึ่ง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญาของเด็ก ทำให้วัยรุ่นมีการเรียนรู้ และปรับตัวทางสังคมอย่างมาก เด็กจะพัฒนาไปเป็นผู้ใหญ่โดยการพึ่งพาตนเอง มีความรับผิดชอบ เด็กจึงเปลี่ยนจากการที่ต้องใกล้ชิดครอบครัวมาเป็นการออกไปสู่สังคมที่กว้าง เพราะเด็กมีวุฒิภาวะทางปัญญา จึงต้องการเป็นตัวของตัวเอง ชอบอยู่ตามลำพัง มีห้องมีสัดส่วนเป็นของตนเอง ไม่ชอบให้ผู้ใหญ่มาบังคับ ก้าวถ่างความเป็นส่วนตัว ถ้าครอบครัวเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จะทำให้วัยรุ่นสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับสังคมได้นอกจากนี้วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความต้องการอย่างรุนแรง โดยเฉพาะความต้องการการยอมรับในกลุ่มเพื่อน สังคม ต้องการให้ครอบครัวยอมรับว่าตนเองเป็นผู้ใหญ่ แต่ความต้องการของวัยรุ่นส่วนมากเพื่อนจะมีอิทธิพลมากที่สุด

4. พัฒนาการทางสติปัญญาเนื่องจากวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มากมายทางร่างกาย ทำให้วัยรุ่นมีพลัง มีความกระตือรือร้น มีความสามารถเพิ่มมากขึ้น วัยรุ่นจึงรู้จักใช้ความคิด พิจารณาเหตุผล สามารถแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่นได้ รู้จักสังเกตการกระทำ ความคิดผู้อื่น พยายามปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเองให้เป็นที่ยอมรับของสังคม โดยเอาแบบอย่างจากคนอื่น ที่ตนเห็นว่าดี หากวัยรุ่นที่มองเห็นแต่ความด้อยต่ำ ปมด้อยของตนเอง ไม่เห็นคุณค่าในตัวเอง

มีจิตใจไม่หนักแน่น ก็จะถูกชักนำให้หลงในสิ่งต่าง ๆ ได้ง่าย วัยรุ่นที่ความคิดสร้างสรรค์ และมีอุดมการณ์ รู้จักการวางแผนชีวิตในอนาคต มีอารมณ์หนักแน่น มั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก กล้าเผชิญปัญหาในชีวิตประจำวัน และสามารถแก้ไขปัญหาชีวิตได้ จะทำให้วัยรุ่นเป็นบุคคลที่รักษาความสำนึกในคุณค่าแห่งตนไว้ในระดับสูง

4.1 วัยรุ่นเป็นช่วงที่ผู้ใหญ่กล่าวว่า มีความสามารถในการเรียนรู้ได้ดี ได้เร็ว

และกว้างไกล เพราะความสามารถทางสติปัญญาของวัยรุ่นมีพัฒนาการถึงระดับเท่าเทียมกับผู้ใหญ่ จะดีกว่าก็เพียงประสบการณ์เท่านั้น ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

4.1.1 มีความเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น สัญลักษณ์ กฎเกณฑ์ มักพบวัยรุ่นชอบสร้างสัญลักษณ์ประจำกลุ่มของตน

4.1.2 มีความสามารถในเชิงวิทยาศาสตร์ รู้จักคิดสาเหตุและผล สามารถคิดหาทางแก้ไขปัญหาได้หลายแบบ นอกจากนี้ยังทำให้ไม่ยอมเชื่ออะไรง่าย ๆ จนกว่าจะพิสูจน์ได้ด้วยตนเอง

4.1.3 มีความกว้างไกล สนใจสิ่งใหม่ ๆ ไม่ชอบการตอกย้ำซ้ำซาก จึงรู้สึกน่าเบื่อเมื่อผู้ใหญ่สอนซ้ำ ๆ

4.1.4 มีจินตนาการสูง ชอบวาดความฝัน ชอบสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เช่น บทกวี การตัดแปลงแต่งรถหรือการแต่งห้องให้ดูสวยงามตามความคิดของเขา

4.1.5 มีความสามารถในการจดจำดีมาก แต่วัยรุ่นไม่ค่อยใช้ความจำให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนมากนัก เป็นเพราะเด็กชอบแสดงความคิดเห็นมากกว่า จึงไม่ชอบการเรียนการสอนที่เน้นความจำ

4.1.6 มีความสามารถในการประเมินความคิดของตนเอง รู้ว่าตนเองคิดอะไรอยู่ วางแผนจะทำอะไรต่อไป การคิดของตนจะมีประสิทธิภาพเพียงใด

5. พัฒนาการทางด้านจิตใจ การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจสภาพทางอารมณ์ของเด็กเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น มักมีอารมณ์ไม่ค่อยคงที่ คือเปลี่ยนแปลงง่ายและรวดเร็ว ลักษณะที่พบบ่อย คือความวิตกกังวล เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย รวมถึงอารมณ์ทางเพศที่เพิ่มสูงขึ้น

5.1 วัยรุ่นอายุ 11-14 ปี การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ สภาพอารมณ์ของเด็กวัยรุ่นเปลี่ยนแปลงง่าย รวดเร็วและวู่วาม ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ได้แก่ ฮอร์โมนเพศสภาพร่างกายและสังคม วัยรุ่นมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย อารมณ์เพศ และพฤติกรรมทางเพศ นอกจากนี้วัยรุ่นระยะนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีผลต่ออารมณ์ ทำให้ต้องปรับตัวกับสภาพแวดล้อม กลุ่มเพื่อน จะสนิทสนมกับเพื่อนเพศเดียวกัน (จรรยา ดวงแก้ว, 2539)

5.2 วัยรุ่นอายุ 15-19 ปี วัยรุ่นระยะนี้ การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ และจิตใจ ก่อนข้างราบรื่น เริ่มยอมรับสภาพร่างกายและความเป็นเพศชายหรือเพศหญิงของตน การคบเพื่อน จะชอบคบเพื่อนทั้งหญิงและชาย มีมิตรที่ยาวนานและมั่นคง มีการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนใหม่ มีเจตคติต่อต้านผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีการผลักดันทางเพศรุนแรง แต่ในช่วงนี้สติปัญญาจะเพิ่มพูนมาก สามารถวิเคราะห์ คิดอย่างมีเหตุผล ประเมินความสามารถของตนเอง แต่ในขณะเดียวกันก็มอง สิ่งต่าง ๆ อย่างแคบ ๆ เนื่องจากการขาดประสบการณ์ ที่จะแก้ไขปัญหาลักษณะต่าง ๆ (จรรยา ดวงแก้ว, 2539)

จากการที่วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงหลายๆด้าน โดยเฉพาะด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและจิตวิญญาณ โดยเฉพาะวัยรุ่นตอนต้นที่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนเพศ มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างชัดเจน เริ่มมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย อารมณ์เพศ และพฤติกรรมทางเพศ นอกจากนี้วัยรุ่นระยะนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ที่มีผลต่ออารมณ์ ทำให้ต้องปรับตัวกับสภาพแวดล้อม กลุ่มเพื่อน จะสนิทสนมกับเพื่อนเพศเดียวกัน (จรรยา ดวงแก้ว, 2539) ในระยะนี้ครอบครัวจะยังต้องตระหนักและทำการขัดเกลาทางสังคม ในเรื่องเพศให้แก่สมาชิกวัยรุ่น เพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นจากการอยากรู้อยากลอง ตามวัย

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หมายถึง การปฏิบัติที่ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นพฤติกรรมที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เช่น การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การเปิดโอกาสให้ เพศตรงข้ามแตะต้อง สัมผัสร่างกาย เชิงขูสาว การเปิดรับสื่อที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ และการเที่ยว สถานเริงรมย์ หรือการเที่ยวกลางคืน (สุกัญญา สุรัมย์, 2558) การมีเพศสัมพันธ์ที่เสี่ยงต่อการ เกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนา (ฐิติพร อิงคดาวรเวช, สุรีย์พร กฤษเจริญ, กัญจณีพลอินทร์ และณวานี จรูญศักดิ์, 2550) หรือเป็นพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการติดเชื้อ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร หรือการทำแท้งผิดกฎหมาย (อาภาพร เผ่าวัฒนา, 2552) ซึ่งพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศนั้นมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ความเชื่อและค่านิยมจากพัฒนาการทางด้านจิตสังคมของวัยรุ่นที่มักมีการแสวงหา ความเป็นตัวของตัวเอง และต้องการเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน ทำให้วัยรุ่นนี้ง่ายต่อการถูกชักจูงให้ทำ กิจกรรมที่เห็นว่าตนเองเป็นที่ยอมรับมากขึ้นในกลุ่มเพื่อน
2. สิ่งพิมพ์และสื่อที่มีส่วนกระตุ้นความรู้สึกทางเพศ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้ข้อมูลข่าวสาร สื่อมวลชนมีอิทธิพลและบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น

3. สถานที่พักอาศัย สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพของบุคคล วัยรุ่นที่อาศัยอยู่เพียงลำพังในสิ่งแวดล้อมที่ง่ายต่อการเข้าถึงแหล่งบริการทางเพศหรือแหล่งบันเทิงทำให้เสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

4. ความผูกพันในครอบครัว ความผูกพันในครอบครัวเป็นความรู้สึกใกล้ชิดต่อบิดามารดา การรับรู้ถึงการดูแลเอาใจใส่ที่ได้รับจากครอบครัว การมีความพึงพอใจต่อสัมพันธ์ภาพภายในครอบครัวรวมถึงความรู้สึกว่ามีความสำคัญเป็นที่รักและต้องการของครอบครัว ทั้งนี้ครอบครัวที่มีบุตรเป็นวัยรุ่นต้องมีความเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงตามพัฒนาการในช่วงวัยรุ่นด้วย หากครอบครัวไม่เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นก็จะมีผลต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่างวัยรุ่นกับผู้ใหญ่ได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความผูกพันทางด้านจิตใจที่มีต่อกัน ทำให้วัยรุ่นชอบอยู่กับเพื่อนมากกว่าอยู่กับครอบครัว และมีแนวโน้มที่จะทำตามกลุ่มเพื่อน และมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้

5. การรับรู้บรรทัดฐานกลุ่ม ในระยะวัยรุ่นเพื่อนจะเป็นผู้มีอิทธิพลอย่างมาก ในการตัดสินใจในสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องเพศ และการมีเพศสัมพันธ์ซึ่งเพื่อนสนิทมักจะเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ เพราะเพื่อนในกลุ่มเดียวกันมักมีลักษณะคล้ายกัน และมีอายุใกล้เคียงกัน และอิทธิพลจากตัวแบบในสังคมหรือเพื่อนในกลุ่มเดียวกันมีผลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของวัยรุ่นได้เช่นกัน

6. การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของตนเองที่นำไปสู่การติดเชื้อเอชไอวี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จะเกิดขึ้นได้ เมื่อวัยรุ่นเกิดความตระหนักและเอาใจใส่ในเรื่องราวข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดเชื้อเอชไอวี ได้ทางเพศสัมพันธ์จากสื่อต่าง ๆ และบุคคลใกล้ชิดตัว

7. การรับรู้สมรรถนะในตนเอง การรับรู้สมรรถนะในตนเองมีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมของบุคคลรวมถึงพฤติกรรมทางเพศด้วย

สำหรับการศึกษาคั้งนี้เลือกศึกษาในวัยรุ่นตอนต้นเนื่องจากระยะนี้มีความสัมพันธ์กับสังคม วัฒนธรรม และชีววิทยาของร่างกายเด็กจะเข้าสู่วัยแตกหนุ่ม แตกสาว และมีการพัฒนาทางร่างกาย ได้แก่ ผู้ชายจะเริ่มมีหนวดเครา เสียงห้าว ร่างกายสูงใหญ่ และมีขนที่รักแร้ และหัวหน่าว เป็นต้น พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย และอวัยวะเพศทั้งภายนอกและภายในก็มีความรู้สึกตื่นตัวทางเพศเกิดขึ้นรุนแรงกว่าวัยรุ่นอื่น เนื่องจากมีระดับฮอร์โมนทางเพศสูงขึ้น ประกอบกับความเข้าใจในลักษณะทางเพศซึ่งผิดไปจากเดิมของตนเอง ร่วมกับแรงจูงใจจากการได้เห็น ได้ยิน ได้ฟัง และได้สัมผัสในเรื่องนี้จากสังคมภายนอก ซึ่งรวมทั้งสื่อสารมวลชนมากขึ้น จึงมีอำนาจผลักดันให้เกิดความสนใจ และอยากทดลองหาประสบการณ์ด้วยตนเอง ซึ่งจำเป็นต้องเรียนรู้วิธี

หาทางออกและควบคุมอย่างเหมาะสมเป็นที่ยอมรับของสังคมและไม่ขัดหลักศีลธรรม เด็กผู้ชายพัฒนาการทางเพศที่สำคัญ คือการผลิตตัวอสุจิในครั้งแรกและจะเกิดการหลั่งอสุจิในเวลาหลับ เรียกว่าการฝันเปียก เด็กผู้ชายส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์เกี่ยวกับความสุขสุดยอดทางเพศ และประสบการณ์นี้ทำให้เกิดการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองซึ่งจะเกิดบ่อยและสม่ำเสมอ สำหรับผู้หญิงการพัฒนาที่สำคัญ คือ การมีประจำเดือนแต่เป็นสิ่งที่เด็กผู้หญิงไม่ชอบ เพราะการที่เลือดออกมาเป็นระยะ ๆ ทำให้มีความข้องใจเกี่ยวกับอวัยวะเพศของตนเองมีมากขึ้น ทั้งยังเป็นเครื่องบอกว่ายารุ่นสามารถที่จะตั้งครรภ์ได้ถ้ามีการร่วมเพศ เพราะฉะนั้นเด็กผู้หญิงส่วนใหญ่ในวัยนี้จะหลีกเลี่ยงการสำรวจอวัยวะเพศของตนเอง และสำเร็จความใคร่จนถึงจุดสุดยอดน้อยมากหรืออาจกระทำโดยบังเอิญเพียงครั้งเดียว ไม่บ่อยหรือสม่ำเสมอเหมือนผู้ชาย แต่อย่างไรก็ตาม สังคมของเด็กผู้หญิงก็เหมือนเด็กผู้ชาย คือ มีสมาชิกในหมู่เพื่อนเพศเดียวกัน (แก้วตะวัน ศิริลักษณ์นันท์, 2553)

การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการขัดเกลาทางสังคม (Socialization)

การขัดเกลาทางสังคมเป็นการอบรม ปลูกฝัง สั่งสอนให้มนุษย์ได้เรียนรู้ เพื่อพัฒนาความคิดบุคลิกภาพของคนให้อยู่ร่วมกับบุคคลในสังคมได้ การขัดเกลาทางสังคมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งกับความเป็นมนุษย์ คือช่วยปลูกฝังลักษณะนิสัยในตัวบุคคล ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ การรับรู้สิ่งต่าง ๆ ของมนุษย์ได้มาจากการเรียนรู้ทั้งบุคคลอื่น การเรียนรู้ด้วยตนเอง จากนั้นก็ก่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่ได้เรียนรู้มาอันจะนำไปสู่การคิดพิจารณาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ การพัฒนาปรับปรุงแก้ไขเพื่อความเหมาะสม เป็นแบบอย่างของการแสดงพฤติกรรมในสังคม การขัดเกลาทางสังคมจะทำให้เกิดการประพฤติปฏิบัติของบุคคลในทางที่สังคมต้องการ

การขัดเกลาทางสังคม (Socialisation) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมที่บุคคลในสังคมได้อบรมสั่งสอนถ่ายทอด และปลูกฝังวัฒนธรรมต่าง ๆ ของสังคม ให้สมาชิกรุ่นต่อ ๆ ไปได้ประพฤติปฏิบัติการขัดเกลาทางสังคม เป็นกระบวนการทางสังคมกับทางจิตวิทยาที่มีผลทำให้บุคคลมีบุคลิกตามแนวทางที่สังคมต้องการเด็กที่เกิดมาจะต้องได้รับการอบรมสั่งสอนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น รู้จัก และปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมได้อย่างเหมาะสม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2549) ได้ให้ความหมายของการขัดเกลาทางสังคมคือกระบวนการที่คนเรียนรู้การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือสังคม โดยซึมซับเอาบรรทัดฐาน และค่านิยมทางสังคมมาเป็นของตนและเรียนรู้ในการปฏิบัติบทบาทหน้าที่ทางสังคม

โดยสรุปการขัดเกลาทางสังคมคือการอบรม สั่งสอน ถ่ายทอด ความรู้ ทักษะคติ เป็นแบบอย่างในการประพฤติ ปฏิบัติตน ตามระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม

วิธีการขัดเกลาทางสังคม การขัดเกลาทางสังคมถือเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางสังคม ให้เกิดกับสมาชิกรุ่นต่อ ๆ ไปเพื่อให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพตามที่สังคมต้องการ วิธีการที่สังคม ขัดเกลาสมาชิกมีอยู่ 2 วิธี คือ

1. การขัดเกลาโดยตรง (Direct socialization) เป็นการอบรมสั่งสอนในลักษณะ ที่ต้องการให้ผู้รับการอบรมปฏิบัติได้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนที่สังคมนั้น ๆ กำหนดไว้ เป็นการอบรมสั่งสอนที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจปฏิบัติได้ถูกต้อง เพราะเป็นการบอกว่าสิ่งใด ควรทำ ไม่ควรทำ สิ่งใดผิด สิ่งใดถูก อันส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล ทำให้มีกิจวัตร ที่ถูกต้อง เหมาะสม มีมารยาทที่ดีงาม ฯลฯ ลักษณะการอบรมโดยตรงนี้จะทำได้ดีคือ ครอบครัว โรงเรียน วัด กลุ่มเพื่อน เป็นต้น เพราะในสังคมเหล่านี้ทำหน้าที่อบรมสั่งสอน ว่ากล่าว ตักเตือน ลงโทษหรือยกย่องชมเชย ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงอยู่แล้ว เช่น พ่อแม่สอนให้ลูกกราบไหว้ญาติผู้ใหญ่ รู้จักช่วยทำงานบ้าน ไม่ว่าจะเลี้ยงน้อง ทำอาหาร รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ คือ ดื่นตรงเวลา ไปโรงเรียนให้ทัน ทำการบ้าน ฯลฯ

2. การขัดเกลาโดยอ้อม (Indirect socialization) คือ การอบรม สั่งสอนหรือปลูกฝัง โดยไม่เจตนา แต่ผู้ได้รับการขัดเกลาจะรับรู้ได้เห็นจนเกิดความเคยชิน และนำไปปฏิบัติหรือเรียน แบบลักษณะต่าง ๆ เพราะเกิดความสนใจ การขัดเกลาทางสังคมโดยวิธีนี้ บางครั้งเป็นผลเสีย เพราะผู้เรียนแบบหรือปฏิบัติตามแบบที่เคยเห็นจนเคยชินนั้นทำไปโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง เหมาะสมบางครั้งอาจไม่ทราบว่าสิ่งนั้นไม่ดี ไม่เหมาะสมอย่างไร เช่น ลูกที่ได้ยินพ่อแม่พูดไม่ สุภาพทะเลกันเสมอ ก็จะมีพฤติกรรมตามอย่างคือ พูดไม่สุภาพ มีพฤติกรรมก้าวร้าว เพราะเห็นว่ สิ่งที่ทำนั้นถูกต้องแล้วในเมื่อพ่อ แม่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้พ่อ แม่ ไม่ได้อบรมสั่ง สอนโดยตรง แต่พฤติกรรมของพ่อแม่ได้สอนลูกโดยอ้อม เป็นต้น

สถาบันที่ทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคม การขัดเกลาทางสังคมเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้อง กับมนุษย์ตลอดเวลาตั้งแต่เกิดจนตายต้องเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อนำไปเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต และปรับตัวให้เป็นที่ไปตามสภาพสังคมที่เป็นอยู่ ซึ่งสถาบันสังคมที่มีหน้าที่อบรมขัดเกลาให้กับ สมาชิกทุกคนได้แก่

1. ครอบครัว สถาบันที่ใกล้ชิดและให้การอบรม ดูแลมนุษย์ได้มากที่สุด คือ ครอบครัว สังคมจะได้สมาชิกมีบุคลิกลักษณะแบบใด มีแนวคิดและพฤติกรรมอย่างไร เป็นผลมาจาก ครอบครัวมากที่สุด เพราะการขัดเกลาสังคมจากรอบครัวในช่วงวัยเด็กมีความสำคัญต่อพัฒนาการ ทางอารมณ์มากที่สุดและบุคลิกภาพ หากบุคคลใดในครอบครัวที่อบอุ่น ใช้เหตุผล รับผิดชอบ

ความคิดเห็นของกันและกัน พุดจาไพบุระ ที่อยู่อาศัยจัดเป็นระเบียบ รักษาความสะอาด บุคคลนั้นก็จะเป็นผู้ที่มีเหตุผล พุดจาไพบุระและมีระเบียบในตัวเอง แต่ถ้าบุคคลใดได้รับความกดดันทางอารมณ์ ในวัยเด็กมาก ถูกดูค้ำว่ากล่าว และห้ามปรามไม่ให้ประพฤติปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ ก็จะกลายเป็น ผู้ที่มีอารมณ์รุนแรง ก้าวร้าวหรือผู้ที่ครอบครัวยุติ ตามใจทุกอย่าง ก็จะกลายเป็นผู้ที่เอาแต่ใจ ตนเองอยู่ร่วมกับผู้อื่นลำบาก

สถาบันครอบครัวจะมีวิธีการขัดเกลาทางสังคมกับสมาชิกทั้งทางตรงและทางอ้อมได้ ดีกว่าสถาบันอื่น ดังนั้นครอบครัวจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ให้การอบรมสั่งสอนในสิ่งที่ถูกต้องให้ มากที่สุดบางครั้งพ่อแม่ผู้ปกครองหรือญาติผู้ใหญ่ไม่คิดว่า ความคิดหรือพฤติกรรมที่เสียหายของ ตัวเองจะไม่ไปสู่ลูกหลาน เพราะไม่ได้สั่งสอนอบรมให้ทำ แต่การสอนด้วยพฤติกรรมของผู้ใหญ่ก็ ทำให้เด็กทำตามได้ดีกว่าการสอนด้วยวาจา

2. โรงเรียน สถาบันทางการศึกษาจะทำให้ความรู้และทักษะความสามารถทางวิชาการ และวิชาชีพแก่บุคคล เมื่อบุคคลมีวัยพอที่จะได้รับความรู้ก็ต้องเข้ารับการศึกษานใน โรงเรียน และได้ใช้เวลากับการศึกษายาวนาน โรงเรียนหรือสถานศึกษาต่าง ๆ จึงเป็นสถานที่ขัดเกลา ทางสังคมให้กับบุคคลได้มากกว่าครอบครัว เพราะนอกจากความรู้ทางวิชาการแล้วบุคคล จะได้รับการปลูกฝังทางด้านกฎ ศีลธรรม จรรยา และมารยาทสังคม การสอนในโรงเรียนจะทำให้ บุคคลรู้จักใช้ชีวิตในสังคมกับกลุ่มเพื่อน ทำความคุ้นเคยกับกฎเกณฑ์ของสังคมคือ กฎระเบียบ ของโรงเรียน รู้จักการแสดงความรักบุคคลต่าง ๆ มีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ ทำงาน ร่วมกับผู้อื่น เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่ บุคคลได้รับในสถาบันการศึกษาทั้งสิ้น โดยจะเน้นพื้นฐานการนำไปใช้กับการดำเนินชีวิตในสังคม ต่อไปในอนาคต

3. วัด สมัยก่อนสถาบันทางศาสนาคือ วัดมีอิทธิพลต่อการขัดเกลาทางสังคมแก่บุคคล มาก เพราะวัดทำหน้าที่เป็นทั้งสถานที่ให้การศึกษา เป็นศูนย์กลางของการพบปะพูดคุย และทำ กิจกรรมร่วมกันของคนในสังคม เช่น เป็นสถานที่ประชุมลูกบ้านเพื่อปรึกษาหารือเรื่องต่าง ๆ เป็นสถานที่ฝึกฝนวิชาความรู้ อาชีพ พระสงฆ์เป็นผู้ที่ประชาชนเคารพศรัทธา ยึดถือเป็นแบบอย่าง ในการปฏิบัติสิ่งที่ดีงาม

ปัจจัยที่มีผลต่อการขัดเกลาทางสังคม การขัดเกลาทางสังคม เป็นการอบรมสั่งสอน และปลูกฝังความเป็นคนดี มีคุณธรรม ตามประเพณีของสังคมให้กับสมาชิกในสังคมนั้น ๆ เพื่อจะได้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความคิด ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อเป็นการพัฒนา สังคมให้ก้าวหน้า และรักษาวัฒนธรรมให้สืบไป ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการขัดเกลาทางสังคม ได้แก่

1. การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง การปฏิบัติตนของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่ และผู้ที่สังคมยกย่องนับถือ เป็นแบบอย่างของความประพฤติที่เยาวชนและคนในสังคมจะถือปฏิบัติ และเลียนแบบดังนั้น บุคคลดังกล่าวจะต้องปฏิบัติตนในทางที่เหมาะสม
2. การอบรมสั่งสอนพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ส่วนหนึ่งได้รับมาจาก การอบรมสั่งสอน ให้ได้รับรู้ในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ได้นำไปปฏิบัติ ซึ่งการสั่งสอนนั้นเกิดได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น พ่อแม่สอนเรื่องมารยาทให้ลูก เด็กได้รับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกาย และการวางตัวจากรายการทางโทรทัศน์ ซึ่งถือเป็นการสอนแบบไม่เป็นทางการ
3. การลงโทษ การขัดเกลามนุษย์นั้นบางครั้งจะต้องมีลักษณะการลงโทษบ้าง เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบ ซึ่งการลงโทษนั้นไม่ได้หมายถึง การใช้กำลังหรือทำร้ายร่างกาย อาจจะเป็นการว่ากล่าวตักเตือน การพูดคุยให้ยอมรับความเป็นจริง หรือการให้เกิดความสำนึกในความผิดเพราะการลงโทษถือเป็นการขัดเกล่าที่ทำให้เห็นความแตกต่างของเรื่องต่าง ๆ ได้ชัดเจน

การขัดเกล่าทางสังคมในเรื่องเพศ

มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการขัดเกล่าทางสังคมในเรื่องเพศไว้น้อยมากแต่การขัดเกล่าทางสังคมในเรื่องเพศจะเป็นส่วนหนึ่งหรือพันธกิจที่สำคัญในครอบครัวในด้านการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่นจะต้องให้ความสำคัญในการอบรมสั่งสอน แก่บุตรระยะวัยรุ่น เพื่อให้สามารถดำรงบทบาทของการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป และการอบรมสั่งสอนของครอบครัวแก่บุตรวัยรุ่นที่สำคัญคือเรื่องทางเพศ ซึ่งไม่ได้หมายถึงเฉพาะแค่เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ แต่เป็นการอบรมของครอบครัวที่จัดให้แก่สมาชิกที่เป็นบุตรวัยรุ่นทั้งในด้านการวางตัว การปฏิบัติตัวต่อเพศตรงข้าม การปฏิบัติตามบทบาทของเพศชายและหญิง การแต่งกาย การละเว้นพฤติกรรมเสี่ยง ฯลฯ

Eshleman (1997 อ้างถึงใน เกศินี สราญฤทธิชัย, 2550) ให้ความหมายการขัดเกล่าทางสังคมในเรื่องเพศ ไว้ว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นภายในตัวบุคคล พัฒนามาเป็น แนวคิด ค่านิยม ทักษะ และพฤติกรรมของตนเองด้านเพศ ตั้งแต่เกิดจนถึงวัยสูงอายุ โดยที่บิดามารดาจะเป็นผู้สร้างทัศนคติและเป็นแบบอย่างในการวางตัวที่เหมาะสมเรื่องเพศ

เกศินี สราญฤทธิชัย (2550) ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ การขัดเกล่าทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวว่าเป็นกระบวนการทำหน้าที่ของบิดามารดาเพื่อให้บุตรวัยรุ่นเป็นสมาชิกของสังคมทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม เช่นการสั่งสอนการจัดหา การแนะนำ การสังเกตหรือการเป็นรูปแบบสำหรับวัยรุ่น โดยเน้นเรื่องการให้ความรู้ พัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมถ่ายทอดค่านิยม บรรทัดฐานของสังคมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ตลอดจนบทบาทของสังคมวัฒนธรรมของชายและหญิง

นับตั้งแต่ก่อนบุตรเริ่มก้าวเข้าสู่วัยรุ่นจนถึงระยะวัยรุ่น เพื่อให้บุตรวัยรุ่นมีสุขภาพทางเพศที่ดี เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปว่า การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัว คือ การที่ครอบครัวได้ทำหน้าที่ ในการอบรมสั่งสอน ถ่ายทอดแนวคิด ทักษะคติ หรือการปฏิบัติตนในเรื่องเพศแก่บุตรวัยรุ่น เพื่อให้ บุตรวัยรุ่นมีการประพฤติ ปฏิบัติตนทางเพศได้อย่างเหมาะสม

การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัว นั้นเป็น วิธีการถ่ายทอด สอน อบรม เรื่องเพศแก่สมาชิกในครอบครัว บางครั้งเรียกว่า การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ หรือการสอนทางเพศ ซึ่ง ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญมากที่สุดในการที่จะอบรมขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศให้แก่ สมาชิก เพื่อให้เกิด ความรู้ ทักษะคติ อุปนิสัยที่ดีงาม และแสดงออกทางเพศอย่างเหมาะสมอย่าง เหมาะสมและได้มีการแบ่งการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวเป็น 5 ด้าน ด้วยกัน คือ (เกศินี สราญฤทธิชัย, 2550)

1. การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไป เป็นการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศที่ ครอบครัวจะสอนเกี่ยวกับเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย เช่นการมีประจำเดือนในเพศหญิง การฝืนเปียกในผู้ชาย การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาททางเพศของตน การปฏิบัติตนต่อเพศ ตรงข้าม

2. การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบไว้วางใจ เป็นการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศที่ ครอบครัวจะสอนให้บุตรปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมกับเพศของตน เช่นสอนให้บุตรตั้งใจเรียนและ สนใจเรียน ในเด็กผู้หญิงจะสอนให้รักกนวลสงวนตัว สอนให้บุตรช่วยเหลืองานบ้าน

3. การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเข้มงวด เป็นการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศ ที่ครอบครัวจะกำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์การปฏิบัติตนอย่างเข้มงวด เช่นการคบเพื่อน การกำหนดเวลาไปเที่ยว หรือสอนให้บุตรอยู่ในกฎระเบียบของสังคมนั่นเอง

4. การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหนียวแน่น คือ การที่ครอบครัวลดพฤติกรรม การติดตามดูแลหรือสั่งสอนบุตรลดลง ปล่อยให้บุตรดำเนินชีวิตเอง

5. การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทบทวน คือ การที่ครอบครัวรู้สึกมีความสุข หรือพึงพอใจเมื่อสอนให้บุตรสามารถที่จะช่วยเหลือครอบครัวได้ รวมทั้งมีการทบทวนวิธีการที่ ครอบครัวใช้อบรมสั่งสอนเด็ก และรับรู้พฤติกรรมเด็กอย่างเข้าใจเป็นการ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัว

ปัจจัยที่มีผลเกี่ยวข้องกับการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวพบว่า มีปัจจัยที่ เกี่ยวข้อง 2 ปัจจัย คือ โครงสร้างครอบครัว และการศึกษาของผู้ปกครอง

1. โครงสร้างครอบครัว จากรายงานสถานการณ์ประชากรไทย ปี พ.ศ. 2558 (UNFPA Thailand) ทำการศึกษาสถิติในช่วง พ.ศ. 2530-2556 พบว่า ครอบครัวในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างหลากหลาย ครอบครัวเดี่ยวแบบมีพ่อแม่ลูกไม่ใช่รูปแบบหลักของสังคมไทยอีกต่อไป และครอบครัวเดี่ยวที่มีทั้งพ่อแม่ลูกเริ่มมีจำนวนคงที่ และครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวเริ่มเพิ่มจำนวนขึ้น ในขณะที่ครอบครัวขยายเริ่มลดลงลดลง อีกทั้งสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อการทำหน้าที่ของครอบครัว เช่น ในครอบครัวเดี่ยวทั้งพ่อและแม่อาจต้องออกไปทำงานนอกบ้านทั้งคู่ ทำให้เวลาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรลดลง อีกทั้งยังเป็นครอบครัวที่ไม่มีสมาชิกที่เป็นญาติพี่น้องคนอื่นอยู่ด้วยจึงขาดผู้ที่จะช่วยอบรมเลี้ยงดูบุตร และนอกจากจากนี้ยังพบว่าในครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวซึ่งมักจะมีเพียงพ่อหรือแม่อยู่กับบุตรนั้นมักจะประสบปัญหาในด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร เพราะมักประสบปัญหาเศรษฐกิจ ยากจน การศึกษาน้อย ทำให้ต้องทำงานอย่างหนักเพื่อหารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว ในขณะที่ครอบครัวขยายนับว่าเป็นครอบครัวที่มีบุคคลหลายรุ่นอยู่ด้วยกัน ทำให้มีการสนับสนุนจากครอบครัวในการอบรมขัดเกลาสมาชิกได้มากกว่าครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว

ครอบครัวเดี่ยว เป็นครอบครัวที่มีครบทั้ง บิดา มารดา และบุตร อาศัยอยู่ร่วมกัน บิดา และมารดาจะเป็นผู้ให้การขัดเกลาทางสังคมแก่บุตรด้วยตนเอง และเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนตามบทบาททางเพศแก่บุตร ทั้งนี้ได้มีการศึกษาเรื่องการขัดเกลาทางสังคมของครอบครัวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศของวัยรุ่นตอนต้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (สุทัศน์ บุญโถม, 2557) พบว่า ในครอบครัวเดี่ยวที่มีทั้งพ่อและแม่ จะได้รับการตอบสนองที่เหมาะสมกับบทบาททางเพศของตนจากทั้งพ่อและแม่ แต่ในขณะที่เด็กหญิงที่มารดาออกไปทำงานนอกบ้าน จะได้รับการคาดหวังว่าจะมีความเป็นกุลสตรีน้อยกว่าเด็กหญิงที่มารดาไม่ได้ไปทำงานนอกบ้าน และพบว่าในบางครั้งบิดามารดาไม่สนใจบุตร ไม่มีผู้ใหญ่ให้คำแนะนำ จึงทำให้วัยรุ่นตอนต้นมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมาจากครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น และนอกจากนี้ยังพบว่าทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน ของวัยรุ่นที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันจะสูงกว่าทัศนคติของวัยรุ่นที่บิดามารดาไม่ได้อยู่ด้วยกัน (ศรีสว่าง พัววงแพทย์, 2542)

ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว เป็นครอบครัวที่มีเพียงบิดาหรือมารดาที่อยู่กับบุตร ส่วนใหญ่จะเป็นครอบครัวที่หย่าร้าง หรือคู่สมรสเสียชีวิต ทำให้บิดาหรือมารดา ที่เหลืออยู่ต้องทำบทบาทหน้าที่ในครอบครัวหลายด้านด้วยกัน จึงอาจมีผลกระทบต่อการทำหน้าที่ด้านการขัดเกลาทางสังคมแก่สมาชิกได้อีกทั้งครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวจะมีความเครียดเพิ่มมากขึ้นจากการที่ต้องเลี้ยงดูบุตรและเผชิญปัญหาที่ยู่ยากมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อบิดาหรือมารดามีฐานะยากจน ทำให้หลายครอบครัวต้องประสบความเครียดจนทำหน้าที่พ่อหรือแม่ได้ไม่สมบูรณ์ (สุทัศน์ บุญโถม, 2557) ทำให้ต้องให้

ความสำคัญในการทำงานเพื่อเลี้ยงดูครอบครัวซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า วัยรุ่นหญิงที่อยู่กับบิดาหรือมารดาเพียงคนเดียว มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะมีการตั้งครุฑสูงและวัยรุ่นที่มีบิดามารดาหย่าร้างกันอยู่ในครอบครัวฐานะทางสังคมต่ำ ได้รับการศึกษาน้อย จะมีทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน ซึ่งตรงข้ามกับทัศนคติของวัยรุ่นที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน และได้รับการศึกษาสูงกว่า (ศรีสว่าง พ่วงแพทย์, 2542)

ครอบครัวขยาย เป็นครอบครัวที่มีคนสามรุ่นอาศัยอยู่ด้วยกัน ทำให้มีสมาชิกที่สามารถผลัดเปลี่ยนกันในการขัดเกลาทางสังคมให้แก่บุตรหลานแต่เนื่องจากการสื่อสารเรื่องเพศในสังคมไทยจะมีมุมมองและวิธีคิดเรื่องเพศที่แตกต่างกันตามกลุ่มอายุของสมาชิกในครอบครัวที่เกิดจากความแตกต่างของรุ่นอายุ และยุคสมัยที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมไทยที่ยังคงมีลักษณะเป็นครอบครัวขยายมีสมาชิกหลายช่วงอายุอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างน้อย 3 รุ่น ได้แก่ ปู่ย่า-ตา ยาย พ่อ-แม่และ ลูก-หลาน จึงเป็นผลให้คนในแต่ละรุ่นอายุมองปัญหาเรื่องเพศด้วยมุมมองที่แตกต่างกัน โดยผู้ปกครองซึ่งส่วนใหญ่ จะเป็นยายหรือแม่ จะทำการสอนตามจารีตประเพณีดั้งเดิมที่มองว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่น่าละอายไม่ควรกล่าวถึง (กมลชนก ขำสุวรรณ, 2556) และสามารถให้คำแนะนำในการปฏิบัติตนตามประเพณี วัฒนธรรมที่ดีของสังคมได้

2. ระดับการศึกษา การศึกษาตามความหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งบุคคลที่ได้รับการศึกษาจะทำให้เป็นผู้ที่มีความสามารถขึ้นกว่าเดิมสามารถที่จะนำประสบการณ์เดิมมาใช้ให้เป็นประโยชน์และสามารถจัดประสบการณ์ใหม่ให้กับตนเองหรือผู้อื่นได้รวมทั้งสามารถใช้เหตุผลและผลในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จำแนก ประเมิน ใช้เหตุผลได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษาหรือมีการศึกษาน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กุลชลี ภูรินทร์ (2535) ส่วนบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงย่อมมีความรู้ความเข้าใจในปัญหาสุขภาพของบุตรได้ดีกว่า (โสพิณ สุวรรกุล, 2535) และนอกจากนี้ยังพบว่า มารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าจะขาดความมั่นใจในการอบรมเลี้ยงดูบุตร (ศรีสว่าง พ่วงแพทย์, 2542) และสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของลูก (สุรีย์พร กฤษเจริญ, 2551) พบว่าการที่พ่อแม่สอนเรื่องเพศด้านพัฒนาการทางเพศน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะข้อคำถามด้านนี้เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายและจิตใจเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นรวมทั้งเรื่องการจัดตั้งครุฑพ่อแม่อาจคิดว่ามีความรู้ไม่เพียงพอที่จะสอนลูกเพราะพ่อแม่ในการศึกษานี้ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา นอกจากนี้พ่อแม่อาจคิดว่าการสอนเพศศึกษาด้านนี้เป็นหน้าที่

ของครู และเนื้อหาเรื่องเพศที่ครอบครัวส่วนใหญ่ไม่สอนลูกคือ ความต้องการทางเพศ และการปฏิบัติตัวเพื่อเบี่ยงเบนความต้องการทางเพศ

จากผลการศึกษาเรื่องการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ และความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของลูก (สุรีย์พร กฤษเจริญ, 2551) พบว่า ลูกผู้หญิงมีความต้องการเรียนรู้ เรื่องเพศโดยรวมในระดับมาก แต่พ่อแม่มีการให้การสอนเรื่องเพศแก่ลูกน้อยกว่าความต้องการอาจเนื่องจากทัศนคติที่มองว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่น่าอายทำให้การสอนในเรื่องเพศน้อยกว่าความต้องการของลูกซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องการสอนเพศศึกษาของครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่น (ภารดี บุญเพิ่ม, 2544) ทัศนคติเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้บิดามารดาคิดว่าบุตรสามารถเรียนรู้ได้เองโดยไม่ต้องสอนและการสอนเรื่องเพศอาจนำไปสู่การอยากลองปฏิบัติของบุตรได้ ทำให้บุตรเรียนรู้เรื่องเพศจากสื่อสังคมออนไลน์หรือจากจากแหล่งอื่นบางครั้งอาจจะได้รับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง และนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ไม่ใช่แนวทางที่ถูกต้อง (สุพิศ ศิริอรุณรัตน์, 2553) หรือสอนในด้านการถ่ายทอดทางจริยธรรมเรื่องเพศสูงกว่าเช่น จะเน้นด้านการรักษาวนสรวงตัว การแต่งกาย การคบเพื่อนต่างเพศ ส่วนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเพศโดยตรง เช่นการเปลี่ยนแปลงของร่างกายทั้งชายและหญิง การดูแลทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ โดยเฉพาะผู้เป็นบิดาจะสอนในด้านการดูแลร่างกายน้อยกว่ามารดา สำหรับการป้องกันในขณะมีเพศสัมพันธ์จะสอนน้อยหรือไม่สอนเลยเพราะมองว่าเป็นเรื่องน่าอายละยังไม่ถึงเวลาหรือเป็นการชี้โพรงให้กระรอก สำหรับครอบครัวไทยส่วนใหญ่เองนั้นมักจะมีทัศนคติที่มองว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องน่าอายและเกรงว่าหากสอนบุตรจะทำให้เกิดการอยากรู้อยากลอง จึงไม่สะดวกใจที่จะสอน นอกจากนี้ยังพบว่า มารดาอายุน้อยจะให้คำแนะนำสั่งสอนแก่บุตรมากกว่ามารดาที่อายุมาก แต่ขณะเดียวกันพบว่า บางการศึกษานั้นมารดาที่อายุมากสามารถขัดเกลาทางเพศแก่บุตรได้ดีกว่ามารดาอายุน้อย แต่บางการศึกษาพบว่าอายุไม่มีผลต่อการสอนหรือขัดเกลาทางเพศแก่บุตร (มะลิจันทร์ เกียรติสังวรณ, 2542 อ้างถึงใน เกศินี สราญฤทธิชัย, 2555) นอกจากนี้ยังพบว่า วัยรุ่นหญิงที่อยู่กับบิดาหรือมารดาเพียงคนเดียว มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะมีการตั้งครรภ์สูง และวัยรุ่นที่มีบิดามารดาหย่าร้างกันอยู่ในครอบครัวฐานะทางสังคมต่ำ ได้รับการศึกษาน้อยจะมีทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน ซึ่งตรงข้ามกับทัศนคติของวัยรุ่นที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันและได้รับการศึกษาสูงกว่า (ศรีสว่าง พัววงแพทย์, 2542) แต่จากรายงานสถานการณ์ และแนวโน้มของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพเด็กไทย (ปานบติ เอกะจัมปะกะ, 2552) พบว่า กลุ่มวัยรุ่นมากกว่าครึ่งมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนทั้ง ๆ ที่ สถานภาพของครอบครัวคือ บิดามารดาอยู่ด้วยกันแสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านครอบครัวอาจไม่ได้เป็น ปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนโดยตรง อีกทั้งพบว่านักเรียนที่อายุมากขึ้น จะใช้ค่าใช้จ่ายในการเรียน

เพิ่มขึ้น ผู้ปกครองมีการทำงานหารายได้เพิ่มมากขึ้น จึงไม่มีเวลาในการดูแลบุตร ความสัมพันธ์ของวัยรุ่นพ่อกับแม่จะเริ่มห่างกันแต่ความสัมพันธ์กับเพื่อนจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทำให้เห็นความสำคัญในการที่จะศึกษาการทำหน้าที่ของครอบครัวในด้านการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัววัยรุ่น เพราะหากครอบครัวไม่สามารถให้การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแก่บุตรได้อย่างเหมาะสมอาจทำให้บุตร โดยเฉพาะบุตรวัยรุ่นไปแสวงหาความรู้ทางเพศจากแหล่งอื่นซึ่งอาจไม่ถูกต้อง และทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมาได้ เช่น ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และเสียโอกาสทางการศึกษา จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแก่บุตรวัยรุ่นเพื่อที่จะเป็นประโยชน์กับทั้งครอบครัว โรงเรียน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องด้านสาธารณสุขในการที่จะให้การช่วยให้ครอบครัวสามารถทำหน้าที่ของตนได้เป็นอย่างดีในการที่จะอบรมขัดเกลาเพื่อให้สมาชิกของครอบครัวเติบโตมาเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคมต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการขาดแคลนทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขตอำเภอเมืองชลบุรี และเปรียบเทียบการขาดแคลนทางสังคมเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นที่มีโครงสร้างครอบครัวและระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้ปกครองของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นทั้งเพศหญิงและเพศชายที่มีอายุระหว่าง 13-15 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยม 1-3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 รวมเป็น 790 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง คือผู้ปกครองหลักของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นที่มีอายุระหว่าง 13-15 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยม 1-3 และอาศัยอยู่กับครอบครัว สามารถฟัง อ่าน และเขียนภาษาไทยได้ จำนวน 260 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970)

ขั้นที่ 1 สุ่มอย่างง่ายเลือกอำเภอในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ซึ่งมี 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอบ้านบึง และอำเภอหนองใหญ่ สุ่มเลือกได้อำเภอเมืองชลบุรี

ขั้นที่ 2 สุ่มอย่างง่ายเพื่อเลือกโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ซึ่งมีจำนวนนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 100 คนขึ้นไป ได้ 3 โรงเรียน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยจำแนกตามโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ($n = 260$)

โรงเรียน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนชุมชนวัดหนองรี	234	80
โรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา	305	120
โรงเรียนวัดดอนคำรังธรรม	166	60
รวม		260

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองหลัก ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาของผู้ปกครองหลัก ลักษณะโครงสร้างของครอบครัว

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัว จำนวน 22 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การอบรมขัดเกลาเรื่องเพศโดยทั่วไป จำนวน 5 ข้อ การอบรมขัดเกลาเรื่องเพศแบบไว้วางใจ จำนวน 6 ข้อ การอบรมขัดเกลาเรื่องเพศแบบเข้มงวด จำนวน 5 ข้อ การอบรมขัดเกลาเรื่องเพศแบบเหนียวแน่น จำนวน 3 ข้อ และการอบรมขัดเกลาเรื่องเพศแบบทบทวน จำนวน 3 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 1 คะแนน หมายถึง มีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศน้อยที่สุด
- 2 คะแนน หมายถึง มีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศน้อย
- 3 คะแนน หมายถึง มีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศปานกลาง
- 4 คะแนน หมายถึง มีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศมาก
- 5 คะแนน หมายถึง มีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศมากที่สุด

การแปลผลจากคะแนนรวมที่เป็นไปได้ ระหว่าง 22-110 คะแนน คะแนนรวมสูงกว่า หมายถึงมีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศดีกว่า นอกจากนี้การแปลผลการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบ่งเป็นรายด้าน โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยในการแปลผลได้ดังนี้

- 1.00-1.50 หมายถึง มีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศน้อยที่สุด
- 1.51-2.50 หมายถึง มีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศน้อย
- 2.51-3.50 หมายถึง มีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศปานกลาง
- 3.51-4.50 หมายถึง มีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศมาก
- 4.51-5.00 หมายถึง มีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศมากที่สุด

คุณภาพเครื่องมือวิจัย

การศึกษาเรื่องนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือมาตรฐานของ เกศินี สราญฤทธิชัย (2555) ซึ่งเครื่องมือได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ และหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อเรื่อง (Content Validity Index [CVI]) หลังจากนั้นได้นำมาหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) จากกลุ่มตัวอย่าง 30 คน และผลการวิเคราะห์ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในในแต่ละด้าน พบว่า

การอบรมจัดเกล้าเรื่องเพศโดยทั่วไป การอบรมจัดเกล้าเรื่องเพศแบบไว้วางใจ การอบรมจัดเกล้าเรื่องเพศแบบเข้มงวดการอบรมจัดเกล้าเรื่องเพศแบบเหนียวแน่น และ การอบรมจัดเกล้าเรื่องเพศแบบทบทวน พบว่ามีค่า Cronbach alpha coefficient ในแต่ละด้านเรียงตามลำดับคือ โดยแบบสอบถามชุดนี้ได้ค่าความเที่ยง (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ .84, .80, .70, .70, .89 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 01-01-2561

1. ผู้วิจัยดำเนินการนำเค้าโครงวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เสนอคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ผู้วิจัยขออนุมัติจากผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียน
3. ผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย จากกลุ่มตัวอย่าง อธิบายวัตถุประสงค์ ขั้นตอน ระยะเวลา วิธีการดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยหรือความเสี่ยงที่อาจได้รับการเข้าร่วมการวิจัย กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิในการตัดสินใจ เข้าร่วมวิจัยด้วยความสมัครใจ จากนั้นให้ลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย กลุ่มตัวอย่างสามารถยุติการเข้าร่วมวิจัยก่อนกำหนดได้
4. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยข้อมูลที่ได้จะถูกเก็บไว้เป็นความลับในการวิเคราะห์ ผลการศึกษากระทำในภาพรวมไม่มีการอ้างอิงผลการวิจัยเป็นรายบุคคล และทำลายข้อมูลหลังจากตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัยแล้ว

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากโครงการวิจัยผ่านการพิจารณาจากกรรมการจริยธรรมวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาแล้ว การเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องการจัดเกล้าทางสังคม ในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ส่งหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ชลบุรี เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการประสานงาน และนัดวันเวลากับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย และชี้แจงขั้นตอนการเก็บข้อมูล

2. ประสานงานกับอาจารย์ประจำชั้นเพื่อชี้แจงรายละเอียดในการวิจัย และนัดหมายวันเวลา เพื่อพบกับนักเรียน

3. เมื่อถึงวันนัดหมายเข้าพบกับนักเรียนเพื่อชี้แจงรายละเอียดในการวิจัยแก่นักเรียน ซึ่งแจ้งรายละเอียดของการวิจัย รวมถึงการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างมีสิทธิในการตัดสินใจและเข้าร่วมวิจัยด้วยความสมัครใจ

4. จากนั้นนำแบบสอบถามใส่ซองแยกเป็นรายคนแจกแก่นักเรียน และเน้นย้ำแก่นักเรียนต้องให้ผู้ปกครองทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าร่วมวิจัย เมื่อผู้ปกครองยินดีเข้าร่วมการวิจัยขอให้ผู้ปกครองเซ็นใบยินยอมการเข้าร่วมวิจัยก่อนตอบแบบสอบถามและนัดหมายวันเวลาในการเก็บแบบสอบถามกลับคืน โดยให้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 1 สัปดาห์ โดยนำมาคืนแก่อาจารย์ประจำชั้น และผู้วิจัยมารับแบบสอบถามคืนจากอาจารย์ประจำชั้น

5. ทำทะเบียนคุมการเก็บรวบรวมแบบสอบถามเพื่อความสะดวกในการตรวจสอบ

6. เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด แล้ววิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาของบิดาหรือมารดา ลักษณะโครงสร้างของครอบครัว นำเสนอโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 วิเคราะห์แยกตามรายด้าน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ที่มีระดับโครงสร้างครอบครัวที่แตกต่างกัน วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์หาความแปรปรวน (One Way ANOVA)

4. เปรียบเทียบการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ที่มีระดับการศึกษาของบิดามารดาที่แตกต่างกัน โดยใช้การทดสอบค่าที (t -test)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการขาดแคลนทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นครอบครัวของวัยรุ่นตอนต้นที่มีที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนขยายโอกาส เขตอำเภอเมืองชลบุรีจำนวน 260 ตัวอย่าง ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2561 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน นำเสนอเรียงตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 การขาดแคลนทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยาย

ส่วนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการขาดแคลนทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ยที่ 43.41 ปี โดยมีอายุต่ำสุด คือ 20 ปี และสูงสุด คือ 63 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 65.4 เพศชาย จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 ระดับการศึกษาของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป จำนวน 167 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.3 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 65 รองลงมาคือ ค้าขาย ร้อยละ 20.4 โดยความเกี่ยวข้องกับนักเรียนในปกครองส่วนใหญ่เกี่ยวข้องเป็นมารดา จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 รองลงมาคือ เกี่ยวข้องเป็นบิดา จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 เมื่อวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างครอบครัว พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขยาย ร้อยละ 38.8 รองลงมาคือ ครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 38.1 และครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว ร้อยละ 23.1 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง ($n = 260$)

	ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	หญิง	170	65.4
	ชาย	90	34.6
อายุ $\bar{X} = 43.1$, $SD = 8.07$, Min = 20, Max = 63)			
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	98	37.7
	มัธยมศึกษาขึ้นไป	162	62.3
สถานะที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในปกครอง	บิดา	80	30.8
	มารดา	138	53.1
	มารดาเลี้ยง	5	1.9
	ญาติ (ตา, ยาย, ป้า และพี่สาว)	37	14.2
ลักษณะโครงสร้างของครอบครัว	ครอบครัวเดี่ยว	99	38.1
	ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว	60	23.1
	ครอบครัวขยาย	101	38.8
อาชีพ	รับราชการ	5	1.9
	ค้าขาย	53	20.4
	รับจ้าง	169	65.0
	พนักงานบริษัท	22	8.5
	เจ้าของกิจการ	11	4.2

ส่วนที่ 2 การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นใน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
จากการศึกษาการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นใน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นมีค่าเฉลี่ยการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31, SD = .971$) และพบว่า การอบรมขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบไว้วางใจ แบบเข้มงวด แบบเหนี่ยวนำและแบบทบทวนของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29, SD = .615, \bar{X} = 4.00, SD = .727, \bar{X} = 3.58, SD = 1.10, \bar{X} = 4.20, SD = .796$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับของการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศ ของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น ($n = 260$)

การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศ ของครอบครัว	$\bar{X}$	SD	ระดับการอบรม
ด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศแบบทั่วไป	3.31	.971	ปานกลาง
ด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศแบบไว้วางใจ	4.29	.615	มาก
ด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศแบบเข้มงวด	4.00	.727	มาก
ด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศแบบเหนี่ยวนำ	3.58	1.10	มาก
ด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศแบบทบทวน	4.20	.796	มาก

ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และลักษณะโครงสร้างของครอบครัว โดยวิเคราะห์แยกตามรายด้าน

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครองแตกต่างกัน

เมื่อทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ปกครองด้วยสถิติ Independent *t*-test พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยคะแนนขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น ทั้งแบบทั่วไป แบบไว้วางใจ แบบเข้มงวด และแบบทบทวน สูงกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) อย่างไรก็ตาม การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหนี่ยวนำของผู้ปกครองทั้งสองกลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของของ
 ครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นระหว่างผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน
 จำแนกรายด้าน ($n = 260$)

การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของ ครอบครัว	ต่ำกว่า มัธยมศึกษา		มัธยมศึกษา ขึ้นไป		t	p -value
	$(n = 98)$		$(n = 167)$			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศ แบบทั่วไป	15.12	5.02	17.49	4.54	-3.91	<.001
ด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศ แบบไว้วางใจ	24.39	3.91	26.59	3.30	-4.85	<.001
ด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศ แบบเข้มงวด	18.86	3.95	20.75	3.25	-4.19	<.001
ด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศ แบบเหนียวแน่น	10.81	3.35	10.73	3.32	.17	0.867
ด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศ แบบทบทวน	11.79	2.82	13.14	1.92	-4.582	<.001

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นที่มีลักษณะโครงสร้างของครอบครัวที่ต่างกัน จำแนกตามรายด้าน

วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ที่มีลักษณะโครงสร้างของครอบครัวแตกต่างกัน จำแนกตามรายด้านด้วยสถิติ One-way ANOVA ได้ดังต่อไปนี้

จากการศึกษาพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ที่มีลักษณะโครงสร้างของครอบครัวแตกต่างกัน จำแนกตามรายด้าน จะเห็นได้ว่าด้านที่มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวอย่างน้อย 1 คู่ มี 3 ด้านคือ ด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศแบบทั่วไป ($F = 4.296$,

$p = .015$) ด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศแบบเข้มงวด ($F = 3.548, p = .030$) และด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศแบบเหนียวแน่น ($F = 4.772, p = .009$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวที่ไม่แตกต่างกันมี 2 ด้าน คือ ด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศแบบไว้ใจ ($F = 1.225, p = .295$) และด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศแบบทบทวน ($F = 1.951, p = .144$) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ที่มีลักษณะโครงสร้างของครอบครัวแตกต่างกัน โดยจำแนกตามรายด้าน ($n = 260$)

การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัว	ครอบครัวเดี่ยว		ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว		ครอบครัวขยาย		<i>F</i>	<i>p</i> -value
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
ด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศแบบทั่วไป	16.21	5.03	15.48	4.26	17.63	4.86	4.296	.015
ด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศแบบไว้ใจ	26.16	3.83	25.32	4.13	25.67	3.25	1.225	.295
ด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศแบบเข้มงวด	20.79	3.57	19.45	3.88	19.64	3.47	3.548	.030
ด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศแบบเหนียวแน่น	10.51	3.16	11.90	3.17	10.34	3.44	4.772	.009
ด้านการอบรมขัดเกลาในเรื่องเพศแบบทบทวน	12.91	2.29	12.77	2.22	12.23	2.55	1.951	.144

2.1 การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไป

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไประหว่างลักษณะโครงสร้างของครอบครัวที่ต่างกัน พบว่า ลักษณะโครงสร้างครอบครัวที่แตกต่างกันมีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ เมื่อวิเคราะห์รายคู่ด้วย Multiple Comparisons แบบ LSD พบว่าโครงสร้างครอบครัวที่เป็นครอบครัวเดี่ยวที่มี

พ่อและแม่มีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไปแตกต่างกับครอบครัวชาย ($p = .037$) นอกจากนี้ ยังพบว่า ครอบครัวชายยังมีค่าคะแนนเฉลี่ยของการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไปแตกต่างกับครอบครัวเดี่ยวที่มีเฉพาะพ่อหรือแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .006$) ในขณะที่ การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไประหว่างครอบครัวเดี่ยวที่มีทั้งพ่อและแม่ และครอบครัวเดี่ยวที่มีเฉพาะพ่อหรือแม่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .354$)

ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไป รายคู่ตาม โครงสร้างของครอบครัวที่ต่างกัน ($n = 260$)

ลักษณะโครงสร้างครอบครัว	ค่าเฉลี่ย	ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย		
		1	2	3
1. ครอบครัวเดี่ยว	16.21	-	0.73	-1.42*
2. ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว	15.48		-	-2.15**
3. ครอบครัวชาย	17.63			-

* $p < .05$, ** $p < .01$

2.2 การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเข้มงวด

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเข้มงวดระหว่างลักษณะโครงสร้างของครอบครัวที่ต่างกัน พบว่า ลักษณะโครงสร้างครอบครัวที่แตกต่างกันมีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ เมื่อวิเคราะห์รายคู่ด้วย Multiple Comparisons แบบ LSD พบว่า โครงสร้างครอบครัวที่เป็นครอบครัวเดี่ยวที่มีพ่อและแม่มีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเข้มงวดแตกต่างกับครอบครัวเดี่ยวที่มีเฉพาะพ่อหรือแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .024$) และ โครงสร้างครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่มีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเข้มงวดแตกต่างกับครอบครัวชายครอบครัวชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .026$) และครอบครัวเดี่ยวที่มีเฉพาะพ่อหรือแม่มีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเข้มงวดไม่แตกต่างกับครอบครัวชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .742$) ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเข้มงวด รายคู่ตาม โครงสร้างของครอบครัวที่ต่างกัน ($n = 260$)

ลักษณะโครงสร้างครอบครัว	ค่าเฉลี่ย	ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย		
		1	2	3
1. ครอบครัวเดี่ยว	20.79	-	1.34*	1.15*
2. ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว	19.45		-	-.19
3. ครอบครัวขยาย	19.64			-

* $p < .05$

2.3 ขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหนี่ยวนำ

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหนี่ยวนำระหว่างลักษณะโครงสร้างของครอบครัวที่ต่างกัน พบว่า ลักษณะโครงสร้างครอบครัวที่แตกต่างกันมีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ เมื่อวิเคราะห์รายคู่ด้วย Multiple Comparisons แบบ LSD พบว่า ครอบครัวเดี่ยวที่มีทั้งพ่อและแม่มีคะแนนเฉลี่ยการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหนี่ยวนำแตกต่างจากครอบครัวที่มีเฉพาะพ่อหรือแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .010$) นอกจากนี้ ยังพบว่า ครอบครัวเดี่ยวที่มีเฉพาะพ่อหรือแม่ มีค่าคะแนนเฉลี่ยของการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหนี่ยวนำแตกต่างจากครอบครัวขยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .004$) ในขณะที่การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหนี่ยวนำระหว่างครอบครัวเดี่ยวที่มีทั้งพ่อและแม่และครอบครัวขยายไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .717$) ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหนี่ยวนำรายคู่ตาม โครงสร้างของครอบครัวที่ต่างกัน ($n = 260$)

ลักษณะโครงสร้างครอบครัว	ค่าเฉลี่ย	ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย		
		1	2	3
1. ครอบครัวเดี่ยว	10.51	-	-1.39*	.17
2. ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว	11.90		-	1.56**
3. ครอบครัวขยาย	10.34			-

* $p < .05$, ** $p < .01$

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการขาดแคลนทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นครอบครัวของวัยรุ่นตอนต้นที่มีที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนขยายโอกาส เขตอำเภอเมืองชลบุรี จำนวน 260 ตัวอย่าง ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2561

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองหลัก ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาของผู้ปกครองหลัก ลักษณะโครงสร้างของครอบครัว และเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลด้านการขาดแคลนทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัว นักเรียนวัยรุ่นเป็นแบบสอบถามการขาดแคลนทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัว จำนวน 22 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การอบรมขัดเกลาเรื่องเพศโดยทั่วไป จำนวน 5 ข้อ การอบรมขัดเกลาเรื่องเพศแบบไว้วางใจ จำนวน 6 ข้อ การอบรมขัดเกลาเรื่องเพศแบบเข้มงวด จำนวน 5 ข้อ การอบรมขัดเกลาเรื่องเพศแบบเหนียวแน่น จำนวน 3 ข้อ และการอบรมขัดเกลาเรื่องเพศแบบทบทวน จำนวน 3 ข้อ โดยแบบสอบถามชุดนี้ได้ค่าความเที่ยง (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.84 , 0.80, 0.70, 0.70, 0.89 ตามลำดับ

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

1. ผู้ปกครองหลักที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 65.4 เพศชาย จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ยที่ 43.41 ปี โดยมีอายุต่ำสุด คือ 20 ปี และสูงสุด คือ 63 ปี ระดับการศึกษาของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป จำนวน 162 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.3 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นส่วนใหญ่ร้อยละ 65 รองลงมาคือ ค้าขาย ร้อยละ 20.4 โดยความเกี่ยวข้องกับนักเรียนในปกครองส่วนใหญ่เกี่ยวข้องเป็นมารดา จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 รองลงมาคือ เกี่ยวข้องเป็นบิดา จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 ลักษณะโครงสร้างครอบครัว พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขยาย ร้อยละ 38.8 รองลงมาคือ ครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 38.1 และครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว ร้อยละ 23.1

การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศ

1. ระดับการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จากการศึกษารายการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นมีค่าเฉลี่ยการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31, SD = .971$) และพบว่า การอบรมขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบไว้ใจ แบบเข้มงวด แบบเหนียวแน่น และแบบทบทวนของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ($\bar{X} = 4.29, SD = .615, \bar{X} = 4.00, SD = .727, \bar{X} = 3.58, SD = 1.10, \bar{X} = 4.20, SD = .796$)

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครองแตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยคะแนนขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น ทั้งแบบทั่วไป แบบไว้ใจ แบบเข้มงวด และแบบทบทวน สูงกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) อย่างไรก็ตาม การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหนียวแน่นของผู้ปกครองทั้งสองกลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นที่มีลักษณะโครงสร้างของครอบครัวที่ต่างกัน จำแนกตามรายด้าน พบว่า

3.1 การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไป การเปรียบเทียบความแตกต่างของการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไประหว่างลักษณะโครงสร้างของครอบครัวที่ต่างกัน พบว่า ลักษณะโครงสร้างครอบครัวที่ต่างกันมีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไปแตกต่างกัน คือ โครงสร้างครอบครัวที่เป็นครอบครัวขยายมีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไปแตกต่างกับครอบครัวที่เป็นครอบครัวเดี่ยวที่มีพ่อและแม่ และครอบครัวเดี่ยวที่มีเฉพาะพ่อหรือแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.037, p = 0.006$) ในขณะที่ การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไประหว่างครอบครัวเดี่ยวที่มีทั้งพ่อและแม่และครอบครัวเดี่ยวที่มีเฉพาะพ่อหรือแม่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.354$)

3.2 การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบไว้ใจ การเปรียบเทียบความแตกต่างของการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบไว้ใจระหว่างลักษณะโครงสร้างของครอบครัวที่ต่างกัน

พบว่า ลักษณะ โครงสร้างครอบครัวที่แตกต่างกันมีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบไว้ใจ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 1.225, p = 0.295$)

3.3 การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเข้มงวด การเปรียบเทียบความแตกต่าง การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเข้มงวดระหว่างลักษณะ โครงสร้างของครอบครัวที่ต่างกัน พบว่า ลักษณะ โครงสร้างครอบครัวที่แตกต่างกันมีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแตกต่างกัน คือ โครงสร้างครอบครัวที่เป็นครอบครัวเดี่ยวที่มีพ่อและแม่มีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเข้มงวดแตกต่างกับครอบครัวเดี่ยวที่มีเฉพาะพ่อหรือแม่ และครอบครัวขยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.024, p = 0.026$) ในขณะที่ครอบครัวเดี่ยวที่มีเฉพาะพ่อหรือแม่มีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเข้มงวดไม่แตกต่างกับครอบครัวขยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.742$)

3.4 การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหนียวแน่น การเปรียบเทียบความแตกต่าง ของการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหนียวแน่นระหว่างลักษณะ โครงสร้างของครอบครัวที่ ต่างกัน พบว่า ลักษณะ โครงสร้างครอบครัวที่แตกต่างกันมีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศ แตกต่างกัน คือครอบครัวที่มีเฉพาะพ่อหรือแม่มีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหนียวแน่น แตกต่างจากครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่ และครอบครัวขยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .010, p = .004$) นอกจากนี้ ยังพบว่า การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหนียวแน่นระหว่างครอบครัว เดี่ยวที่มีทั้งพ่อและแม่และครอบครัวขยายมีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหนียวแน่นไม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .717$)

3.5 การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทบทวน การเปรียบเทียบความแตกต่าง ของการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทบทวนระหว่างลักษณะ โครงสร้างของครอบครัวที่ ต่างกัน พบว่า ลักษณะ โครงสร้างครอบครัวที่แตกต่างกันมีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบ ทบทวนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 1.951, p = .144$)

การอภิปรายผล

1. การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 นั้นพบว่า การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับแบบที่เหลือ ทั้ง 4 แบบ นั้น มีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศอยู่ในระดับมาก โดย การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบ ไว้ใจนั้นมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทบทวน การขัดเกลา ทางสังคมในเรื่องเพศแบบเข้มงวด และการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหนียวแน่นเป็นลำดับ สุดท้าย จะเห็นได้ว่า ครอบครัวไทยส่วนใหญ่ยังคงมีการอบรมขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศทั้ง

5 แบบ เพราะการขัดเกลาทางสังคมนั้นเป็นบทบาทของครอบครัวที่ต้องมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดู เพื่อเป็นการปลูกฝังและถ่ายทอดค่านิยม พฤติกรรม และรักษาไว้ซึ่งประเพณีและวัฒนธรรม โดยเฉพาะ การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศเป็นส่วนหนึ่งในการปลูกฝังค่านิยมหรือพฤติกรรมทางเพศที่ดี ผ่านกระบวนการถ่ายทอดให้ความรู้ อบรม โดยครอบครัวเป็นเบื้องต้น และมุ่งเน้นการปฏิบัติบทบาททางเพศตามค่านิยมและประเพณีของสังคมไทย โดยผู้ที่มีบทบาทในการขัดเกลาทางสังคมในครอบครัวนั้นส่วนใหญ่จะเป็นหน้าที่ของมารดา หรือผู้ปกครองเพศหญิง ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้มีบทบาทในการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศจะเป็นเพศหญิง จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 65.4 เพศชาย จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 โดยมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนคือเป็นมารดา ย่า ยาย ป้า พี่สาว

การที่การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง เพราะการขัดเกลาทางด้านนี้เป็นการสอนเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายของวัยรุ่นทั้งหญิงและชาย การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ การสอนบุตรเรื่องการคบเพื่อน การสอนบุตรให้รู้จักการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย การดูแลบุตรเมื่อมีการผิดปกติด้านร่างกายเรื่องเพศ ทำให้ครอบครัวรู้สึกลำบากใจในการที่จะสอน และมองว่าจะเป็นการชี้แนะให้บุตรเกิดการอยากรู้อยากลองเรื่องเพศ (แก้วตะวัน ศิริลักษณ์นันท์, 2553) ส่วนการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศอีก 4 ด้าน คือแบบไว้ใจ แบบเข้มงวด แบบเหนียวแน่น และแบบทบทวน อยู่ในระดับมากเพราะเนื้อหาในแต่ละด้านจะเป็นการสอนให้บุตรรักนวล สงวนตัว ตั้งใจเรียน การให้เกียรติเพศตรงข้าม การสอนให้บุตรช่วยเหลือทำงานบ้าน สอนให้รู้จักการคบเพื่อนต่างเพศอย่างเหมาะสม สอนให้เป็นเด็กดี มีการสร้างระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติด้านเพศอย่างเข้มงวด เช่นการเที่ยวกลางคืน การคบเพื่อน ซึ่งการขัดเกลาทั้ง 4 ด้านนี้เป็นไปตามบริบทของสังคมไทยที่ให้ความสำคัญกับเรื่องการละเว้นเพศสัมพันธ์ว่าเป็นวิธีการที่ดีที่สุด และเด็กผู้หญิงจะถูกคาดหวังให้เป็นเด็กดี วานอนสอนง่าย ไม่สนใจเรื่องเพศจนกว่าจะแต่งงาน สอนให้รักนวลสงวนตัว และสงวนท่าทีเมื่อคบกับเพื่อนชาย และพ่อแม่หรือผู้ปกครองมักจะสั่งสอนอบรมบุตรหลานเกี่ยวกับระเบียบกฎเกณฑ์ของพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสังคมอันเป็นค่านิยมที่ฝังาม ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องสำคัญในสังคมไทย (จรรยา เจริญสุข และรุจา ภูไพบูลย์, 2557)

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัว

นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครองแตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยคะแนนขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น ทั้งแบบทั่วไป แบบไว้ใจ แบบเข้มงวด และแบบทบทวน สูงกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่ามัศึกษยานั้น อาจเนื่องจากการศึกษาเป็น

กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งบุคคลที่ได้รับการศึกษาจะทำให้เป็นผู้ที่มีความสามารถขึ้นกว่าเดิมสามารถที่จะนำประสบการณ์เดิมมาใช้ให้เป็นประโยชน์และสามารถจัดประสบการณ์ใหม่ให้กับตนเองหรือผู้อื่นได้รวมทั้งสามารถใช้เหตุและผลในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จำแนก ประเมิน ใช้เหตุผลได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษา หรือมีการศึกษาน้อย

ผู้ปกครองที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยในการจัดเวลาทางสังคมในเรื่องเพศสูงกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ปกครองที่มีการศึกษามีความรู้ในการที่จะถ่ายทอดความรู้ทางด้านเพศให้แก่บุตรหลาน และเข้มงวด โดยเฉพาะด้านการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กุลชลิ ภูมิรินทร์ (2535) ส่วนบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงย่อมมีความรู้ความเข้าใจในปัญหาสุขภาพของบุตรได้ดีกว่า (โสพิณ วรกุล, 2535) และนอกจากนี้ยังพบว่ามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าจะขาดความมั่นใจในการอบรมเลี้ยงดูบุตร (ศรีสว่าง พ้วงแพทย์, 2542) การสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของลูก (สุริย์พร กฤษเจริญ, 2551) พบว่า การที่พ่อแม่สอนเรื่องเพศด้านพัฒนาการทางเพศน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะข้อคำถามด้านนี้เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายและจิตใจเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น รวมทั้งเรื่องการตั้งครรถ์พ่อแม่อาจคิดว่ามีความรู้ไม่เพียงพอที่จะสอนลูกเพราะพ่อแม่ในการศึกษานี้ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา นอกจากนี้พ่อแม่อาจคิดว่า การสอนเพศศึกษาด้านนี้เป็นหน้าที่ของครู และเนื้อหาเรื่องเพศที่ครอบครัวส่วนใหญ่ไม่สอนลูกคือความต้องการทางเพศ และการปฏิบัติตัวเพื่อเบี่ยงเบนความต้องการทางเพศ และยังพบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่ต่างกันมีระดับการสอนเพศศึกษาแก่บุตรแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปจะมีค่าคะแนนเฉลี่ยในการสอนเพศศึกษาแก่บุตรสูงกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

อย่างไรก็ตาม การจัดเวลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหน้อยล้าของผู้ปกครองทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้เวลาที่ผู้ปกครองจะมีให้แก่บุตรหลาน โดยเฉพาะด้านการสนทนา ในครอบครัว การทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวลดน้อยลง เช่น แต่ผู้ปกครองยังคงต้องทำการจัดเวลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหน้อยล้าต่อไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ไม่สามารถที่จะปล่อยวางเรื่องการอบรมสั่งสอนบุตร ไม่สามารถที่จะลดการติดตามพฤติกรรมหรืออบรมบุตรลงได้ ทำให้ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการจัดเวลาทางสังคมแบบเหน้อยล้าไม่แตกต่างกัน (อาภาพร เภาวัฒนา, 2552)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดেলাทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวที่มีลักษณะโครงสร้างครอบครัวที่แตกต่างกัน

3.1 การจัดেলাทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไป การจัดেলাทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไป จะเน้นที่การดูแลสุขอนามัยในด้านเพศ เช่น การดูแลเมื่อมีประจำเดือน การฟันเป็ยก การดูแลเมื่อเจ็บป่วยฯ จากการศึกษาพบว่า ลักษณะ โครงสร้างครอบครัวที่แตกต่างกันมีการจัดেলাทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไปแตกต่างกัน คือ โครงสร้างครอบครัวที่เป็นครอบครัวขยายมีการจัดেলাทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไปแตกต่างกับครอบครัวที่เป็นครอบครัวเดี่ยว และครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวเดี่ยว ในขณะที่การจัดেলাทางสังคมในเรื่องเพศแบบทั่วไประหว่างครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวไม่แตกต่างกัน เหตุที่ไม่แตกต่างอาจเนื่องจากครอบครัวเดี่ยว และครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวสมาชิกในครอบครัว ต้องมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติเช่น ทำงาน และทุ่มเทเวลาให้การทำงาน เพื่อสร้างฐานะและรักษาภาพเศรษฐกิจของครอบครัวโดยเฉพาะครอบครัวที่มีเฉพาะพ่อหรือแม่ ทำให้การสอนในแบบทั่วไปแตกต่างจากครอบครัวขยายที่มีสมาชิกในครอบครัวหลากหลายรุ่นกว่าที่จะช่วยในการสอนบุตรหลาน

3.2 การจัดেলাทางสังคมในเรื่องเพศแบบไว้ใจ การจัดেলাทางสังคมในเรื่องเพศแบบไว้ใจจะเน้นที่การสอนให้บุตรเป็นเด็กดี ตั้งใจเรียน ช่วยเหลืองานบ้าน รักนวลสงวนตัว จากการศึกษาพบว่า ลักษณะ โครงสร้างครอบครัวที่แตกต่างกันมีการจัดেলাทางสังคมในเรื่องเพศแบบไว้ใจไม่แตกต่างกันนั้นเป็นเพราะว่าบริบทของสังคมไทยจะมีการเลี้ยงดูเพื่อให้บุตรเป็นคนดี ปฏิบัติตามประเพณีที่ดีงามของสังคม มีระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติตน โดยเฉพาะเรื่องของการคบเพื่อนต่างเพศ การเรียน เช่น สอนให้ตั้งใจเรียนมากกว่าเที่ยว สอนให้รักนวลสงวนตัว สอนให้บุตรอยู่บ้าน ช่วยเหลืองานบ้าน (จรรยา เจริญสุข และรุจา ภูไพบูลย์, 2557)

3.3 การจัดেলাทางสังคมในเรื่องเพศแบบเข้มงวด การจัดেলাทางสังคมในเรื่องเพศแบบเข้มงวดจะเน้นที่การสร้างระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติตนอย่างเข้มงวดแก่บุตร เช่น การคบเพื่อน การเที่ยวกลางคืน การทำโทษหรือว่ากล่าวเมื่อบุตรทำผิด จากการศึกษาพบว่า ลักษณะ โครงสร้างครอบครัวที่แตกต่างกันมีการจัดেলাทางสังคมในเรื่องเพศแบบเข้มงวดแตกต่างกัน คือ โครงสร้างครอบครัวที่เป็นครอบครัวเดี่ยวมีการจัดেলাทางสังคมในเรื่องเพศแบบเข้มงวดแตกต่างกับครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว และครอบครัวขยาย ทั้งนี้เนื่องจากครอบครัวเดี่ยวจะพยายามสร้างระเบียบให้ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และชัดเจนมีการดูแลใกล้ชิด (จรรยา เจริญสุข และรุจา ภูไพบูลย์, 2557) ในขณะที่ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว พ่อหรือแม่ไม่มีเวลาที่จะดูแลใกล้ชิดเพราะต้องประกอบอาชีพ และไม่มีผู้ช่วยในครอบครัวที่จะจัดেলাเรื่องเพศให้แก่บุตรหลาน และในขณะที่ครอบครัวขยายนั้มีจำนวนสมาชิกหลายรุ่น อาจทำให้ไม่เข้มงวดในการสร้างระเบียบกฎเกณฑ์ที่จะให้บุตรหลาน

ปฏิบัติ จึงทำให้การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวเกี่ยวกับครอบครัวขยายไม่แตกต่างกัน

3.4 การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหน้อยลำ การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหน้อยลำ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นในการอบรมสั่งสอนบุตรทำให้การขัดเกลาหรือสอนลดลง เช่น ปล่อยให้บุตรดำเนินชีวิตเอง ลดการอบรมสั่งสอนบุตร หรือลดการติดตามพฤติกรรมของบุตร รวมทั้งรู้สึกหมกมุ่นใจในการสอนเพราะเห็นว่าบุตรคือ จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ลักษณะ โครงสร้างครอบครัวที่แตกต่างกันมีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหน้อยลำแตกต่างกัน คือ ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวมีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหน้อยลำแตกต่างจากครอบครัวเดี่ยว และครอบครัวขยาย ทั้งนี้บุตรที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงต้องการการดูแลใกล้ชิด ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวที่มีเฉพาะพ่อหรือแม่จึงไม่สามารถที่จะดูแลใกล้ชิด เพราะต้องทำงานเพื่อเลี้ยงครอบครัว และพ่อหรือแม่ต้องทำหน้าที่หลายอย่าง ซึ่งต่างจากครอบครัวเดี่ยวที่มีทั้งพ่อและแม่กับครอบครัวขยาย ที่มีคนช่วยดูแลบุตรหลาน ทำให้สามารถที่จะมอบหมายให้สมาชิกคนอื่นในครอบครัวช่วยขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแก่บุตรหลานได้ (สุกัญญา สุรัมย์, 2558) จึงทำให้พบว่า การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหน้อยลำระหว่างครอบครัวเดี่ยว และครอบครัวขยายมีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบเหน้อยลำไม่แตกต่างกัน

3.5 การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทบทวน การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทบทวนเป็นการที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองมีการทบทวนการอบรมสั่งสอนบุตรของตนเองมากขึ้น รู้สึกมีความสุขเมื่อเห็นบุตรหลานอยู่กับครอบครัว ช่วยเหลืองานบ้าน และมีความเข้าใจในพฤติกรรมบุตรมากขึ้น จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ลักษณะ โครงสร้างครอบครัวที่แตกต่างกัน มีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแบบทบทวนไม่แตกต่างกัน เนื่องจากการขัดเกลาในด้านนี้เป็นแบบทบทวนที่จะเน้นเรื่องของการทำความเข้าใจตนเองและบุตรในด้านพฤติกรรมการแสดงออก และจิตใจของบุตร รวมทั้งเป็นความรู้สึกที่มีความสุขที่บุตรอยู่บ้านช่วยเหลือครอบครัวมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยที่เน้นย้ำในการสอนให้บุตรหลานเป็นเด็กดี ช่วยเหลืองานบ้าน มีระเบียบวินัย (จรรยา เจริญสุข และรุจา ภูไพบูลย์, 2557) จึงทำให้การขัดเกลาในด้านนี้ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีการขัดเกลาทางสังคมที่แตกต่างกันยกเว้น การขัดเกลาทางสังคมแบบเหน้อยลำที่ไม่แตกต่าง และ โครงสร้างครอบครัวที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแตกต่างกันยกเว้น การขัดเกลาทางสังคมใน

เรื่องเพศแบบไวใจกับแบบทบทวนที่ไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล พยาบาล และบุคลากรทางสาธารณสุขสามารถนำผลวิจัยไปใช้ในการสร้างโปรแกรมการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศให้แก่ผู้ปกครองตามระดับการศึกษา และเสริมสร้างทักษะให้แก่ครอบครัวในการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแก่นุตรหลาน

2. ด้านการวิจัยทางการพยาบาล พยาบาลและนักวิจัยสามารถนำผลวิจัยในครั้งนี้ไปสร้างรูปแบบหรือโปรแกรมการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศตามความเหมาะสมของโครงสร้างครอบครัว โดยเฉพาะโปรแกรมที่ต้องจัดให้แก่ครอบครัวเดี่ยวเดี่ยวที่มีเฉพาะพ่อหรือแม่

บรรณานุกรม

- กมลชนก ขำสุวรรณ. (2556). ยายสอนแม่ แม่สอนลูก ลูกรู้เรื่องเพศอย่างไรถึงจะพ้นภัย. *จดหมายข่าวประชากรและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2547). *รายงานการทบทวนสถานการณ์เรื่องเพศพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นการเสริมสร้างทักษะชีวิตและการให้การปรึกษา*. นนทบุรี: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- กุลชติ ภูมรินทร์. (2535). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องการดูแลตนเองกับพฤติกรรม การดูแลตนเองในเด็กวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เกศินี สราญฤทธิชัย. (2550). *การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศและสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น: กรณีศึกษาในครอบครัวชนบทอีสาน*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เกศินี สราญฤทธิชัย. (2555). *การสร้างเครื่องมือประเมินการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของของ ครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่น*. เข้าถึงได้จาก https://ora.kku.ac.th/db_research/attachments_files/resproject/abstract/6403-00000-abstract_file.pdf
- แก้วตะวัน สิริลักษณ์นันท์. (2553). *การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนสำหรับผู้ปกครองเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารเรื่องเพศศึกษาแก่บุตรหลานวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรรยา เจริญสุข และรุจา ภูโพนุลย์. (2557). *การพัฒนาแบบวัดการสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง และบุตรสาวเรื่องการละเว้นเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น*. *วารสารพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 26(3), 87-95.
- จรรยา ดวงแก้ว. (2539). *ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสุขศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตติพร อิงคदारวงศ์, สุรีย์พร กฤษเจริญ, กัญจน์ พลอินทร์ และญานี จรูญศักดิ์. (2550). *พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษา*. *สงขลานครินทร์เวชสาร*, 25(6), 511-519.
- ปานบดี เอกะจัมปากะ. (2552). *รายงานสถานการณ์ และแนวโน้มของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพเด็กไทย*. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

- ผาสุข แก้วจินดา. (2555). *โรงเรียนพ่อแม่เพื่อการสื่อสารเรื่องเพศและเครือข่ายพ่อแม่อาสาในชุมชน จังหวัดอุตรดิตถ์: การพัฒนาศักยภาพพ่อแม่และวัยรุ่นในการแก้ไขปัญหาตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมัธยมศึกษาตอนต้น*. อุตรดิตถ์: โรงพยาบาลลับแล.
- ภารดี บุญเพิ่ม. (2554). *การสอนเพศศึกษาของ ครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์พยาบาล ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2549). *พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ และพรนภา หอมสินธุ์. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารของมารดา กับบุตรสาวเกี่ยวกับความเสี่ยง ทางเพศ และทัศนคติของมารดาต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อน แต่งงานกับความสามารถของตนในการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิง. *วารสารสภาการพยาบาล*, 29(3), 31-41
- รุจา ภูไพบูลย์. (2559). ผลของโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อความตั้งใจละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ* 39,(1),12-23.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2545). *จิตวิทยาพัฒนาการทุกช่วงวัย* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สาขาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย. (2542). *ขบวนการประชาสังคมไทย: ความเคลื่อนไหวภาคพลเมือง*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พรินติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2557). *สถานการณ์คลอดบุตรของวัยรุ่นไทยปี 2556*. เข้าถึงได้จาก <http://www.m-society.go.th>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2558). *รายงานการสำรวจเกี่ยวกับอนามัยและสวัสดิการ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.nso.go.th>
- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2556). *รายงานการศึกษาวิจัยเรื่อง การสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวไทย*. เข้าถึงได้จาก <http://rh.anamai.moph.go.th/main.php?filename=index>
- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กระทรวงสาธารณสุข. (2555). *สถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชน*. เข้าถึงได้จาก http://rh.anamai.moph.go.th/all_allfile/index/rh.situation14Jan57

- สุกัญญา สุรังสี. (2558). การศึกษาปัจจัยป้องกันด้านบุคคลและพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์
ในวัยรุ่น ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา*, 21(2),
17.
- สุทัศน์ บุญโถม. (2557). การขัดเกลาทางสังคมของครอบครัวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น
ตอนต้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง. *วารสารคุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*,
4(1), 91-109.
- สุพัตรา สุภาพ. (2542). *สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยมครอบครัว ศาสนา ประเพณี*. กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.
- สุพิศ ศิริรัตน์. (2553). *การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสงขลา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาศิลปศาสตร์,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุริย์พร กิจเจริญ. (2551). การสอนเรื่องเพศของพ่อแม่และความต้องการเรียนรู้เรื่องเพศของลูก.
สงขลานครินทร์เวชสาร, 26(1), 11-20.
- โสพิณ สุวรรกุล. (2535). *ศึกษาบทบาทของบิดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยขวบปีแรก*. วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการดูแลและสุขวิทยา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อภาพร เผ่าวัฒนา. (2552). *การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น: การมีส่วนร่วมของ
ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุไร สุมาริธรรม. (2545). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Aspy, C. B., Vesely, S. K., Oman, R. F., Rodine, S., Marshall, L., & McLeroy, K. (2007).
Parental communication and youth sexual behavior. *Journal of Adolescence*, 30,
449-466.
- Duvall, E. M. (1997). *MARRIAGE and Family Development* (5th ed.). Philadelphia: J.B Lippincott
company.
- Friedman, M. M., Bowden, V. R., & Jones, E. G. (2003). *Family nursing: Research, theory &
practice* (5th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall/Pearson Education.
- Henry, C. S., Robinson, L. C., Neal, R. A., & Huey, E. L. (2006). Adolescent perceptions of
overall family system functioning and parental behaviors. *Journal of Child and Family
Studies*, 15(3), 308-318.

- Hutchison, M. K. (2007). The Parent-Teen sexual risk communication. Implications for intervention. *Family Relation: Interdisciplinary. Journal of Applied Family Studies*, 47, 185-194.
- King, K. A., Kraemer, L., Bernard, A. L., & Vidourek, R. A. (2007). Foster parents' involvement in authoritative parenting and interest in future parenting training. *Journal of Child and Family Studies*, 16(5), 606-614.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- World Health Organization [WHO]. (2011). Child and Adolescent Health and Development. Retrieved from http://www.who.int/child_adolescent_health/news/archive/2011/01_06_2011/en/index.html

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัย

การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี

คำอธิบาย

1. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียนและผู้ปกครอง

ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครองเฉลี่ยเป็นรายวัน จำนวนพี่น้องในครอบครัว ลำดับที่ของบุตร ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว ข้อมูลเกี่ยวกับเพศศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองประกอบไปด้วย ข้อมูลทั่วไปได้แก่ อายุ เพศ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อวัน ระดับการศึกษา ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับการสั่งสอนบุตรในเรื่องเพศ บุคคลที่ช่วยในการอบรมสั่งสอนบุตรในเรื่องเพศ

ส่วนที่ 2 แบบประเมินการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศ

2. โปรดพิจารณาข้อความในแต่ละข้อคำถาม และ โปรดตอบให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง ตามความคิดเห็น และการปฏิบัติของท่านเพื่อให้การวิจัยนี้มีผลสรุปที่น่าเชื่อถือได้ และสามารถนำไปใช้ได้จริง ข้อมูลที่ได้มาจากแบบสอบถามจะเป็นความลับและไม่มีผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูล ขอให้ท่านตอบอย่างอิสระ

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมืออย่างดีมา ณ โอกาสนี้ด้วย คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาโดยมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

นางวัชรินทร์ เอี่ยมศิริ

นิติตปริญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

แบบสอบถามการวิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง

คำชี้แจง ให้เติมคำลงในช่องว่าง และเลือกตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ของคำตอบตามความเป็นจริงเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อมูลทั่วไป

อายุผู้ปกครอง.....ปี เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

( ) ประถมศึกษาปีที่ 4	( ) ประถมศึกษาปีที่ 6
( ) มัธยมศึกษาปีที่ 3	( ) มัธยมศึกษาปีที่ 6
( ) ปวช.	( ) ปวส.
( )ปริญญาตรี	( ) อื่น ๆ ระบุ.....

ท่านเกี่ยวข้องกับอย่างไรกับนักเรียน

( ) บิดา	( ) มารดา	( ) บิดาเลี้ยง	( ) มารดาเลี้ยง
( ) ญาติ ระบุ.....			

สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

( ) โสด	( ) สมรส	( ) หม้าย	( ) หย่า
( ) แยก	( ) อื่น ๆ ระบุ...		

อาชีพของผู้ปกครอง.....รายได้เฉลี่ยต่อวัน.....

ลักษณะโครงสร้างครอบครัว

- ( ) ครอบครัวเดี่ยว
 ( ) ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว
 ( ) ครอบครัวขยาย

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการอบรมสั่งสอนบุตรในเรื่องเพศ

ท่านมีการพูดคุย/อบรมสั่งสอนบุตรในเรื่องเพศ

- ( ) เคย ( ) ไม่เคย

บุคคลที่ช่วยในการอบรมสั่งสอนบุตร

- ( ) ไม่มี ( ) มี ญาติ ระบุ..... ( ) มี บุคคลอื่น ระบุ.....

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการอบรมเรื่องเพศของครอบครัว

คำชี้แจง ให้เลือกตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตารางที่ตรงกับสิ่งที่ท่านปฏิบัติมากที่สุด

โดยมีเกณฑ์การเลือกตอบดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	ให้	5 คะแนน
ปฏิบัติมาก	ให้	4 คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	ให้	3 คะแนน
ปฏิบัติน้อย	ให้	2 คะแนน
ปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

ข้อความ	ระดับการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศ				
	5	4	3	2	1
การอบรมขัดเกลาแบบทั่วไป					
1. ท่านสอนบุตรเรื่องการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย เช่น การมีประจำเดือน การขยายตัวของทรวงอก การฟันเป็ยก					
...					
การอบรมขัดเกลาเรื่องเพศ แบบไว้วางใจ					
6. ท่านสอนบุตรให้บุตรสนใจการเรียนและตั้งใจเรียนมากกว่าสนใจเรื่องเที่ยว					
...					
การอบรมขัดเกลาเรื่องเพศแบบเข้มงวด					
12. ท่านสร้างระเบียบกฎเกณฑ์ให้บุตรปฏิบัติอย่างเข้มงวด เช่น การคบเพื่อนที่เกี่ยวกับเพื่อนที่ช่วยกลางคืน การกลับบ้านดึกเป็นต้น					
...					
การอบรมขัดเกลาเรื่องเพศแบบเหนียวแน่น					
17. ท่านปล่อยให้บุตรเล่าเรื่องการอบรมสั่งสอนบุตรปล่อยให้บุตรดำเนินชีวิตเอง					
...					
...					

ข้อความ	ระดับการขัดเกลาทางสังคมใน เรื่องเพศ				
	5	4	3	2	1
การอบรมขัดเกลาเรื่องเพศแบบทบทวน					
20. ท่านเข้าใจตนเองและมีการทบทวนการอบรมสั่งสอนบุตรของตนเองมากขึ้น					
...					
...					

ภาคผนวก ข

หนังสือรับรองการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
คำชี้แจงเพื่ออธิบายแก่ผู้เข้าร่วม โครงการวิจัย
ใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ชื่อหัวข้อวิทยานิพนธ์

การขัดกลายทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

The Socialization of the Sex of the Early Adolescent Family in the Educational Opportunity Expansion School under the Office of Chonburi Primary Service Education Area I

ชื่อนิสิต นางวัชรินทร์ เอี่ยมศิริ

รหัสประจำตัวนิสิต 54920273

หลักสูตร พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (ภาคพิเศษ)

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยฯ

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยฯ มีมติเห็นชอบ รับรองจริยธรรมการวิจัย รหัส 01 - 01 - 2561

โดยได้พิจารณารายละเอียดการวิจัยเรื่องดังกล่าวข้างต้นแล้ว ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ

1) การเคารพในศักดิ์ศรี และสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ ผู้ปกครองของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำนวนทั้งหมดไม่เกิน 260 ราย สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูลคือบ้านของกลุ่มตัวอย่าง

2) วิธีการที่เหมาะสมในการได้รับความยินยอมจากกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมโครงการวิจัย (Informed consent) รวมทั้งการปกป้องสิทธิประโยชน์และรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3) การดำเนินการวิจัยอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ก่อความเสียหายหรืออันตรายต่อกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

การรับรองจริยธรรมการวิจัยนี้มีกำหนดระยะเวลาหนึ่งปี นับจากวันที่ออกหนังสือฉบับนี้ ถึงวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2562

อนึ่ง กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม ใดๆ ของการวิจัยนี้ ขณะอยู่ในช่วงระยะเวลาให้การรับรองจริยธรรมการวิจัย ขอให้ผู้วิจัยส่งรายงานการเปลี่ยนแปลงต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยเพื่อขอรับรอง (เพิ่มเติม) ก่อนดำเนินการวิจัยด้วย

วันที่ให้การรับรอง 19 เดือน มกราคม พ.ศ. 2561

ลงนาม.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ เดียววิเศษ)

รองประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปฏิบัติการแทน
ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยฯ

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1

รหัสจริยธรรมการวิจัย 01-01-2561

ชื่อผู้วิจัย นางวัชรินทร์ เอี่ยมศิริ

การวิจัยครั้งนี้ทำขึ้นเพื่อศึกษาการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1

ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้เนื่องจากท่านเป็นผู้ปกครองของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นที่มีอายุระหว่าง 13-15 ปี และกำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เมื่อท่านเข้าร่วมการวิจัยแล้ว สิ่งที่ท่านจะต้องปฏิบัติคือ ตอบแบบสอบถาม ทั้ง 2 ชุด ตามความเป็นจริงด้วยตัวของท่านเอง แบบสอบถามชุดที่ 1 คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ส่วนแบบสอบถามชุดที่ 2 จะเป็นแบบสอบถามวิธีการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวที่ท่านปฏิบัติจริง

ประโยชน์ของการวิจัยครั้งนี้ อาจไม่ได้เป็นประโยชน์โดยตรงต่อตัวท่าน แต่การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการที่จะส่งเสริมการทำหน้าที่ของครอบครัว โดยเฉพาะด้านการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศแก่ครอบครัวอื่นๆ นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปฏิบัติการพยาบาลและการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมในการส่งเสริมให้ครอบครัวทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศให้ดียิ่งขึ้น

การเข้าร่วมการวิจัยของท่านครั้งนี้เป็นไปด้วยความสมัครใจ ท่านมีสิทธิการเข้าร่วมโครงการวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยได้ตลอดเวลาโดยไม่มีมีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้น และไม่ต้องแจ้งให้ผู้วิจัยทราบล่วงหน้าผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลของท่านโดยใช้รหัสตัวเลขแทนการระบุชื่อ ชั้น และสิ่งใด ๆ ที่อาจอ้างอิงหรือทราบได้ว่าข้อมูลนี้เป็นของท่าน ข้อมูลของท่านที่

เป็นกระดาษแบบสอบถามจะถูกเก็บอย่างมิดชิด และปลอดภัยในตู้เก็บเอกสารและล็อกกุญแจตลอดเวลา สำหรับข้อมูลที่เก็บในคอมพิวเตอร์ของผู้วิจัยจะถูกใส่รหัสผ่าน ข้อมูลที่กล่าวมาทั้งหมดจะมีเพียงผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ผู้วิจัยจะรายงานผลการวิจัย และการเผยแพร่ผลการวิจัยในภาพรวม โดยไม่ระบุข้อมูลส่วนบุคคลของท่าน ดังนั้นผู้อ่านงานวิจัย จะทราบเฉพาะผลการวิจัยเท่านั้น สุดท้ายหลังจากผลการวิจัยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารเรียบร้อยแล้วข้อมูลทั้งหมดจะถูกทำลาย

หากท่านมีปัญหาหรือข้อสงสัยประการใด สามารถสอบถามได้โดยตรงจากผู้วิจัยในวันทำการรวบรวมข้อมูล หรือสามารถติดต่อสอบถามเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้ได้ตลอดเวลาที่นางวัชรินทร์ เอี่ยมศิริ หมายเลขโทรศัพท์ 086-8155546 หรือที่ รองศาสตราจารย์ดร.วรรณิเดียวอิสระ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก หมายเลขโทรศัพท์ 038-102810

นางวัชรินทร์ เอี่ยมศิริ
ผู้วิจัย

หากท่านได้รับการปฏิบัติที่ไม่ตรงตามที่ได้ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงนี้ ท่านจะสามารถแจ้งให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมฯ ทราบได้ที่ เลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมฯ ฝ่ายวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โทร. 038-102823

ใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นใน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1

วันที่ให้คำยินยอม วันที่ .....เดือน.....พ.ศ. ....

ก่อนที่จะลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายจากผู้วิจัย ถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียด และมีความเข้าใจดีแล้ว ข้าพเจ้ายินดีเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ด้วยความสมัครใจ และข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ และการบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อข้าพเจ้า

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยรับรองว่าจะตอบคำถามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยด้วยความเต็มใจ ไม่ปิดบัง ซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ ข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าจะถูกเก็บเป็นความลับ และจะเปิดเผยในภาพรวมที่เป็นการสรุปผลการวิจัย

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้ว และมีความเข้าใจดีทุกประการ และได้ลงนามในใบยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม.....ผู้ยินยอม

(.....)

ลงนาม.....พยาน

(.....)

ลงนาม.....ผู้วิจัย

(.....)

ลงนาม.....ผู้ช่วยวิจัย

(.....)